

THAIN KIELI JA AIKUINEN OPPIJA

Raakel Vihavainen
Opinnäytetyö, Syksy 2016
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Asioimistulkkauksen koulutus
Tulkki (AMK)

TIIVISTELMÄ

Vihavainen Raakel. Thain kieli ja aikuinen oppija. Diak, Helsinki, syksy 2016, 62s.,4 liitettä.

Diakonia-ammattikorkeakoulu, Asioimistulkkauksen koulutus, Tulkki (AMK)

Thaimaassa HuaHinin Seudun Suomalaiset ry ilmaisi aikuiselle oppijalle suunnatun thainkielisen oppimateriaalin tarpeellisuuden keväällä 2015. Sovittiin, että ryhdytään toteuttamaan projektia. Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli perehtyä erilaisiin oppimisteorioihin aikuisen oppijan kannalta. Tästä syystä tutustuttiin myös olemassa oleviin thain oppikirjoihin. Tarkoituksena oli löytää sellaisia teorioita ja näkemyksiä, joiden pohjalta voisi rakentaa thain kielen oppimateriaalin suomalaiselle aikuiselle oppijalle.

Tietopohjaa varten etsittiin ja luettiin laajalti erilaisia oppimisteorioita aikuisen oppijan kannalta käsitteleviä kirjoja. Samaan aikaan vertailtiin useampia eri kielisiä thain kielen oppikirjoja. Useimmat näistä olivat englanninkielisiä, koska suomenkielisiä ei ole. Opinnäytetyötä varten tutkittiin erilaisia käytössä olevia foneettisia kirjoitusmalleja. Keväällä 2016 tehtiin yhteistyössä HuaHinin Seudun Suomalaiset ry:n kielenopiskeluryhmän kanssa lukutesti, jossa luettiin ja äänitettiin teksti, joka oli kirjoitettu neljällä erilaisella foneettisella merkintäjärjestelmällä. Näin etsittiin parasta mahdollista suomalaiselle aikuiselle oppijalle sopivaa foneettista kirjoitusmallia. Nämä erilaiset foneettiset mallit oli poimittu olemassa olevista thain kielen sana- ja oppikirjoista.

Useimmat luetut oppimisteoriat selittivät joltain näkökulmalta aikuisten oppimista. Kaikesta luetusta materiaalista käyttökelpoisimmiksi nousivat konstruktivistinen oppimisteoria ja opittavan materiaalin elaborointi. Aikaisemmin hankittujen tietojen, taitojen ja elämäkokemuksen huomattiin olevan tärkeitä ja hyödyllisiä ominaisuuksia. Uusien asioiden oppimisen ja erityisesti niiden muistamisen todettiin helpottuvan, kun ne pystyttiin liittämään oppijan aikaisempaan tietoon ja kokemukseen.

Asiasanat: Thain kieli, kielen oppiminen, aikuisopiskelu, oppimisprosessi, foneetiikka

ABSTRACT

Vihavainen, Raakel Adult Learner and Thai Language
62 p. 4 appendices. Language: Finnish. Helsinki, Autumn 2016.
Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Community Interpreting. Bachelor's degree in Humanities: Interpreter.

The HuaHin region Finnish Association expressed the need for learning material for adults in the spring of 2015. The aim of this study was to search different learning theories and knowledge in learning languages from the adult learner's point of view. The aim was to find such theories and the information upon which, a Thai language learning material for adult learner could be build.

For the theoretical basis of this thesis, different learning theories related to the adult learning were searched and widely read. Meanwhile, several different Thai language textbooks were assessed and compared. Most of them were in English, as there are no Finnish-Thai textbooks. Various existing models on phonetic writing were studied in this process. For example, in April 2016, a reading test was carried out in co-operation with the HuaHin region Finnish Association's language study group. It was a text written in four different phonetic systems, which were read and recorded by students in the group. The purpose of this was to find the best possible phonetic writing model suitable for Finnish adult learners. These different phonetic models were adapted from existing dictionaries and textbooks.

The material that was read gave perspectives on adult learning from many angles. The constructivist theory of learning and elaboration were found to be the most useful theories in producing language learning material. Former knowledge, skills and experience acquired previously were noted to be important and useful features. Learning new things, and in particular remembering them were found to become easier, if they were connected to the learner's prior knowledge and experience.

Key words: Thai language, adult learning, language learning, phonetics, phonetic script,

ชื่อ	ราเกล วิสาไวเนน
ชื่อเรื่อง	การเรียนรู้ภาษาและนักศึกษาผู้ใหญ่
คำสำคัญ	กระบวนการเรียนรู้ การศึกษาผู้ใหญ่ ภาษาไทย การเขียนสัทอักษร การเรียนรู้ภาษา
สาขาวิชา	การล่าม มหาวิทยาลัยเด็ยโกเน็ย
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	เดรฮึ ริชชานเนน
ปีการศึกษา	๒๕๕๙

บทคัดย่อ

ในต้นปี๒๕๕๙สมาคมฟินแลนด์ที่อำเภอหัวหินแสดงความต้องการจัดทำสื่อการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่ ข้าพเจ้าได้ตกลงกับทางสมาคมว่าจะทำการเก็บรวบรวมสื่อการเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อใช้ในการวิจัย

เป้าหมายของงานวิจัยนี้ คือ การสำรวจค้นหาและการวิเคราะห์ทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ และศึกษาพื้นฐานของการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อจัดเตรียมวัสดุและสื่อการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่ชาวฟินแลนด์

สำหรับการเขียนวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ข้าพเจ้าได้ค้นคว้าและหาข้อมูลเพื่อแสดงให้เห็นถึงทฤษฎีพื้นฐานและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ที่แตกต่างกันไป ข้าพเจ้าได้เปรียบเทียบโดยการใช้วัสดุการเรียนรู้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ สื่อการเรียนรู้ส่วนใหญ่ที่ข้าพเจ้าได้ใช้เป็นภาษาอังกฤษ เพราะไม่สามารถหาสื่อการเรียนรู้ที่เป็นภาษาฟินนิชได้นอกจากนี้ข้าพเจ้ายังได้สำรวจแบบเขียนภาษาไทยโดยใช้ตัวอักษรโรมัน เพื่อที่จะให้การเรียนและการออกเสียงง่ายขึ้น

ในเดือนเมษายนปี๒๕๕๙ข้าพเจ้าได้ดำเนินการทดสอบการอ่านโดยได้รับความร่วมมือจากสมาคมฟินแลนด์ การทดสอบมีการใช้ประโยคข้อความเดียวกัน แต่ใช้สัทอักษรในรูปแบบต่างๆเพื่อทดสอบว่า สัทอักษรแบบใดจะให้เสียงการอ่านที่ใกล้เคียงกับการออกเสียงจริงและเป็นรูปแบบที่เหมาะสมกับชาวฟินแลนด์มากที่สุด รูปแบบสัทอักษรต่าง ๆ นั้นได้ถูกรวบรวมมาจากพจนานุกรมและตำราเรียนภาษาไทยที่ใช้กันในปัจจุบัน

หนังสือทฤษฎีนี้ได้บรรยายมุมมองเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ในหลายๆด้าน ข้าพเจ้าสังเกตเห็นว่าทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ของการเรียนรู้และการเรียนอย่างรอบคอบมีประโยชน์อย่างมากในการเรียนรู้ภาษา ความรู้และประสบการณ์ที่มีมาก่อนเป็นปัจจัยสำคัญและช่วยในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ นอกจากนี้ ยังเห็นว่าผู้ศึกษาสามารถจดจำได้ง่ายมากยิ่งขึ้นหากผู้ศึกษามีโอกาสเชื่อมความรู้เดิมและความรู้ใหม่และประสบการณ์ที่เคยมีเข้าด้วยกัน

SISÄLLYS	
1 JOHDANTO	7
2 TEORIATAUSTAA OPPIMISESTA.....	9
2.1 Behavioristinen oppimisteoria	9
2.2 Humanistinen / kokemuksellinen oppimisteoria.....	10
2.3 Kognitiivinen oppimisteoria.....	11
2.4 Sosiokognitiivinen oppimisteoria	12
2.5 Konstruktivistinen oppimisteoria	13
2.5.1 Skeemat.....	14
2.5.2 Elaborointiteoria.....	15
2.6 Suggestopedinen oppimisteoria	16
3 TEHOKAS KIELENOPPIMINEN	17
3.1 Taitavan kielenoppijan tunnusmerkkejä	18
3.2 Hyvän kielenoppijan tunnusmerkkejä	19
3.3 Onnistunut kielen oppiminen	19
4 THAIN KIELI	21
4.1 Kielen historiaa.....	22
4.2 Kirjaimisto.....	22
4.2.1 Konsonantit.....	23
4.2.2 Vokaalit.....	25
4.3 Kielioppi.....	26
5 FONEETTINEN KIRJOITUSJÄRJESTELMÄ.....	29
5.1 Kansainvälinen foneettinen aakkosto IPA	29
5.2 Foneettinen järjestelmä thain kielen kohdalla.....	30
6 TOONIT	33
7 ÄÄNTÄMINEN JA SEN OPPIMINEN.....	35
7.1 Ääntäminen, Käyntikortti	35
7.2 Ääntämisen oppimisesta	36

8 THAIN OPPIMATERIAALIN SISÄLTÖSUUNNITELMA	38
8.1 Sanasto	39
8.2 Tehtävät	40
8.3 Aihepiirit	42
9 PÄÄTELMIÄ.....	45
LÄHTEET.....	49
LIITE 1: Fonotaktinen konsonanttitaulukko	52
LIITE 2: Thain kielen vokaalit ja diftongit.....	54
LIITE 3: Ehdotuksia aihepiireiksi	55
LIITE 4: Oppimateriaali (alustava malli)	56

1 JOHDANTO

Opinnäytetyössäni tarkastelen erilaisia oppimisteorioita aikuisen oppijan näkökulmasta, koska tavoitteenani on löytää välineitä aikuisen oppijan oppimisprosessin helpottamiseen. Pohdin tehokasta ja onnistunutta oppimista. Esittelen thain kielen taustaa, kirjaimistoa, kielioppia ja tooneja lyhyesti. Kartoitan sopivaa foneettista kirjoitusjärjestelmää, jota tarvitaan ääntämisen oppimisessa. Lopuksi hahmottelen tulevan oppikirjan sisältöä ja aihepiirejä.

Thaimaa on saavuttanut suuren suosion matkailukohteena. Vuosittain kasvava joukko suomalaisia viettää pitkiä aikoja Thaimaassa. Joukossa on paljon eläkeläisiä mutta paljon myös nuoria aikuisia, jotka elävät osan vuotta ulkomailla. Useat maahanmuuttajat haluavat oppia kohdemaan kieltä. Arjen käytännön asiat sujuvat huomattavasti helpommin, jos paikallinen kieli on vähänkin hallussa. Palveluammateissa olevat osaavat jossakin määrin englantia, ja sillä tulee toimeen turistikohdeissa ja suuremmissa kaupungeissa. Käytännössä kuitenkin paikallisten suhtautuminen ulkomaalaista naapuria kohtaan muuttuu heti, kun hän edes yrittää kommunikoida jotain heidän omalla kielellään.

Uuden kielen oppiminen on haastavaa ja innostavaa kenelle tahansa. Paras keino oppia uusi kieli on muuttaa maahan, jossa kyseistä kieltä puhutaan ja haakeutua tilanteisiin, joissa on tilaisuus ja tai pakko käyttää kyseistä kieltä. Aikuisella kielenoppijalla on mahdollisuus käyttää kaikkea muuta elämäkokemustaan pohjana ja tukena uuden oppimiselle, vaikka esimerkiksi uusien äänteiden oppiminen ei ole yhtä helppoa kuin lapsella. Aikuinen kielenoppija kykenee myös tietoisesti valitsemaan eri vaihtoehtoja ja motivoitumaan uuden oppimisesta.

HuaHinin Seudun Suomalaiset ry toi esille oppikirjan tarpeen. Seura järjestää säännöllisesti thain kielen alkeiskursseja, mutta sopivaa oppikirjaa ei ole ollut saatavilla. Minulle ehdotettiin oppikirjaprojektia opinnäytetyöni aiheeksi. Seuran hallitus on käsitellyt ja tehnyt päätöksen kirjan tuottamisesta. Oppikirjasta tulevat hyötymään sekä Thaimaassa asuvat suomalaiset että Suomesta lähtevät turistit,

jotka haluavat oppia thain kielen perusasiat. Tavoitteena on, että oppikirjassa olisi kielen perusteet selkeästi esitettyinä.

Tuleva oppikirja on tarkoitettu aikuiselle, motivoituneelle oppijalle, henkilölle joka haluaa oppia kommunikoimaan uudella erilaisella kielellä. Meillä suomalaisilla on syväälle juurtunut ajatus kielenoppimisen vaikeudesta ja siihen liittyvästä ulkoa opettelun määrästä. Tämän ennakoasenteen murtaminen lähtee siitä, että kirja on rakennettu sopivan pienistä osasista ja sen yleisilme on iloinen. Näen tärkeänä, että ajatus ja koko kuva oppimisesta on iloinen ja rento. Keskeisiksi käsitteiksi muodostuvat rentous ja ilo. Aikuisen oppijan mahdollisuudet käyttää elämäkokemustaan ja kaikkea aiemmin oppimaansa pohjana ja perustana antavat hyvän lähtökohdan oppimiseen. Motivaatio kasvaa sitä mukaa, kun ihminen huomaa edistyvänsä.

Oma thain kielen taitoni pohjautuu lapsuudessa opittuun arkikieleen. Lapsena opittu ääntäminen on juurtunut syväälle. Lukutaito on myös säilynyt kaikki ne välivuodet, jolloin en käyttänyt kieltä lähes ollenkaan. Nyt asioimistulkkiopintojen etenemisen myötä kielitaidon kehittämisen ja uuden oppimisen tarve tuntuu kasvavan joka lukukausi. Uuden oppiminen on hyvin palkitsevaa, ja tietysti se on myös ammattitaidon kannalta ehdottoman tärkeää.

Ammatillisesti syventyminen kielen oppimiseen ja opettamiseen on hyvin kehitettävää. Erilaiset oppimiseen ja opettamiseen liittyvät teoriat ja lähestymistavat antavat uuden ja laajan näkökulman koko kieleen. Tämä haastaa minut paneutumaan kielen oppimiseen entistä tiukemmin. Tällainen oppikirja-projekti on varsin laaja, joten tarkoitus ei ole tehdä kokonaista kirjaa. Tässä opinnäytetyössä on tarkoitus keskittyä pohtimaan, työstämään ja kokoamaan peruskehukset tai runko oppikirjalle. Kehykset, joita voisi mahdollisesti käyttää myöhemmin jonkun toisenkin kielen oppikirjan pohjana. Opinnäytetyöhön on tarkoitus koota yksi malliluku tulevasta kirjasta.

2 TEORIATAUSTAA OPPIMISESTA

Mikään ei ole niin hyödyllinen kuin hyvä teoria. Kun on kysymys oppimisteorioista, se tarkoittaa sitä, että teoria antaa selityksen sille, miten oppiminen tapahtuu. Teoria antaa myös suuntaviivaa siitä, miten selitys voisi toimia käytännössä. Oppimisteoria on käsitteellinen malli, jonka avulla ihmisen oppimista ilmiönä selitetään. Oppimisteoriat ovat siis selityksiä siitä, mitä tapahtuu oppimisprosessissa. On olemassa paljon erilaisia suuntauksia oppimisteorioiden alalla, mutta yhteisymmärrystä ”oikean” teorian kriteereistä tai määrästä ei ole olemassa. (Merriam & Bierema 2014, 25.)

Merriam ja Bierema (2014, 26) valitsevat esittellä viisi suuntausta. Heidän mukaansa nämä viisi suuntausta antavat erilaiset selitykset oppimisesta ja niillä kaikilla on myös olemassa omat sovelluksensa aikuisopiskeluun. Vanhin tieteellisesti kehitetty oppimisteoria on behaviorismi. Seuraavina, noin suunnilleen kronologisessa järjestyksessä ovat humanistinen oppimisteoria, kognitiivinen oppimisteoria, sosiokognitiivinen oppimisteoria ja konstruktivistinen oppimisteoria. Merriamin ja Biereman (2014, 26) mukaan näitä viittä teoriaa pidetään perinteisinä oppimisteorioina ja niiden pohjalle rakentuu paljolti se, mitä nykyään tiedämme aikuisoppimisesta.

2.1 Behavioristinen oppimisteoria

Merriam ja Biereman (2014, 26—28) kuvaavat behaviorismin ehkä kuuluisinta malliesimerkkiä: Pavlovia ja hänen koirakokeitaan. Ehdollistettu refleksi on pohjana behavioristisen oppimisteorian kehittymisessä. 1900-luvun alkupuolella Watson, Skinner ja muut behavioristit kehittivät kattavan teorian joka perustuu ajatukselle siitä, että ihmisen käyttäytyminen on seurausta ympäristön ärsykeistä. Jos tätä käytöstä vahvistetaan tai palkitaan, se jatkuu. Päinvastaisessa tapauksessa käytös todennäköisesti loppuu. Oppiminen siis on vastaus tai seurausta ympäristössä oleviin ärsykkeisiin, jotka tähtäävät oppimiseen. Oppimisen määrittelee havainnoitava muutos käytöksessä, ei älyllinen prosessi tai tunteet.

Behaviorismi määrittelee oppimisen olevan havainnoitava muutos käytöksessä. (2014, 26—28.) Tämän 1900-luvulla vallalla olleen assosiaatioihin pohjautuvan behavioristisen oppimiskäsityksen mukaan oppimista säätelee ärsyke>reaktio>vahvistus-ketju. Vahvistamisen uskotaan vaikuttavan oleellisesti oppimiseen. Ajatellaan, että ihmiset ja eläimet oppivat suunnilleen samalla tavalla. (Kristiansen 2001, 16—17.)

Vieraan kielen oppimisessa tämä tarkoittaa mekaanista harjoittelua. Teorian mukaan ajatellaan opittujen kielellisten ärsyke-reaktio-assosiaatioiden siirtyvän muuttumattomina seuraaviin kielenkäyttötilanteisiin. Käytännössä opittavat asiat järjestetään pieniin osa-alueisiin, joita voidaan kontrolloida tarkasti ja harjoitella mekaanisesti. Tärkeää on, että vastausta seuraa välittömästi palaute, vahvistaminen. Harjoitukset eli ärsykkeet laaditaan niin, että vältetään vääriltä vastauksilta mahdollisimman pitkälle. Oppimisen mittaaminen on suhteellisen helppoa. Oikea vastaus kysymykseen ja oikea toiminta ärsykkeeseen ovat merkki osamisesta. Tämä behavioristisen oppimiskäsityksen mukainen opiskelu jää kuitenkin usein opittavan asian pintaprosessointiin. Behavioristinen oppimisteoria ei edellytä tiedon omaehtoista työstämistä eikä soveltamista. (Kristiansen 2001, 16—18.)

2.2 Humanistinen / kokemuksellinen oppimisteoria

Kokemuksellinen oppiminen perustuu humanistiseen psykologiaan, jossa uuden oppimisen pohjana ovat oppijan kokemukset ja kyky reflektoida niitä. Oppiminen ei siis ole pelkkää tiedon prosessointia. Valmiudet itsereflektioon, itseohjautuvuus ja ”minän” kasvu ovat teorian mukaan myötäsyttyisiä ominaisuuksia. Itsensä toteuttaminen ja ”minän” kasvu ovat tavoitteita, joihin pyritään. Keskeisiä arvoja humanistisessa oppimiskäsityksessä ovat oppijan itsetuntemuksen lisääminen, sosiaalisen ja persoonallisen kasvun tukeminen, oppimaan oppiminen ja tietoisuus omasta oppimisesta. Oppijalla on vastuu omasta oppimisestaan, siihen liittyy myös motivaatio ja vapaa tahto.

Oppiminen nähdään kokemuksen, pohdinnan, käsitteellistämisen ja toiminnan syklinä. Kokemuksellinen oppiminen ymmärretään prosessina, joka koskettaa ja aktivoi oppijaa. Hän käyttää hyväkseen koko kokemuspiiriään, tunteita, elämyksiä mielikuvia ja mielikuvitusta. Samoin kuin konstruktivistisessä oppimiskäsityksessä, oppimisen ajatellaan olevan jatkuvaa oman tiedon rakentamista ja tiedon syventämistä ja ymmärtämistä. Lähtökohtana kokemuksellisessa oppimisessa ovat oppijan motivaatio ja tarpeet. Tavoitteita ja sisältöjä voidaan pohtia ja suunnitella yhdessä. Kokemuksellinen oppiminen tukee oppijan itseohjautuvuutta ja kasvua. Opettajan tehtävänä on tukea oppimista ja oppijat kantavat vastuun omasta oppimisestaan. Jos oppija kokee oppimisen mielekkääksi, hänen itseohjautuvuutensa toimii ja kehittyy. (Jyväskylän Ammattikorkeakoulu i.a.)

2.3 Kognitiivinen oppimisteoria

Kristiansen (2001, 20) kuvailee, miten kognitiivisessa psykologiassa ihmistä tutkitaan tiedon käsittelijänä. Siinä tutkitaan, miten ihminen havaitsee, oppii, muistaa, suunnittelee ja kuvittelee. Siihen sisältyy tutkimus myös siitä, miten ihminen saa, muokkaa, taltioi ja käyttää tietoa. Ajatteleminen, muistaminen, ymmärtäminen ja oppiminen ovat saman tiedonkäsittelyprosessin eri vaiheita ja edellyttävät toisiaan. Oppimiskäsitys korostaa sitä, että ihminen on luonnostaan aktiivinen ja tavoitteisiin suuntautuva. Ajatellaan, että oppiminen on sisäisten prosessien ja kognitiivisen toiminnan sivutuote. Voidaan siis sanoa, että ihminen oppii koko ajan. Se, oppiiko hän juuri sitä, mitä pitäisi, on sitten toinen asia. Kognitiivisessa tutkimuksessa keskitytään tutkimaan ajattelua, muistia, kieltä, havainnointia ja ongelmanratkaisua. Toiminnan rakenne ja valikoiva tarkkaavaisuus ovat myös kiinnostuksen kohteina. (Kristiansen 2001, 20.)

Kognitiotiede tutkii kielen oppimista osana yleisiä kognitiivisia oppimisprosesseja. Kielen oppimisen tutkimuksessa käytetään yleisiä kognitiivisen oppimistutkimuksen teorioita. Kognitiivinen tutkimus selvittää muistin toimintaa oppimisprosessissa. Työmuistilla on tärkeä osuus kielen oppimisessa. Tässä käytetään vertausta kapeasuisesta pullosta. Kapea kaulaosa on työmuisti ja pullo-osa kuvaa

kestomuistia, jossa on enemmän tilaa. Työmuisti on lyhytkestoinen ja rajoitetumpi kuin kesto-
muisti. (Järvinen 2014, 75.)

Kauppila (2003, 20) määrittelee oppimista näin: ”Oppiminen on prosessi jossa ihminen valikoi, tulkitsee ja työstää informaatiota, jota hän ottaa vastaan aistiansa avulla, omien odotustensa, aikaisempien tietojensa ja omien tavoitteidensa pohjalta. Oppiminen on tiedon prosessointia, tiedon strategista jäsentämistä ja tietorakenteiden muokkaamista sekä muistiedustuksen luomista ongelmien ratkaisemista varten. Tieto ei ole passiivista vastaanottamista vaan opiskelijan omaa tiedon rakentamista, konstruointia, uuden liittämistä aikaisemmin opittuun tietoon tai näkemykseen.”

2.4 Sosiokognitiivinen oppimisteoria

Oppiminen on sosiaalista ja sidoksissa kontekstiin. Sosiokognitiivinen teoria asetetaan välillä kognitiivisen teorian alaryhmäksi. Merriam ja Biereman (2014, 35) esittelevät sen kuitenkin erillisenä teoriana, koska heidän mielestään sosiaalinen ulottuvuus on tärkeä ja oleellinen osa aikuisten oppimisessa. Teoriassa kiinnitetään huomiota siihen, miten paljon oppimisesta tapahtuu sosiaalisissa tilanteissa. Muita huomioimalla henkilöt omaksuvat tietoja, taitoja, asenteita, toimintamalleja, uskomuksia ja sääntöjä. Yksilöt oppivat myös, onko jokin käyttäytymismalli sopiva tai mitä siitä voi seurata, tarkkailemalla toisten käyttäytymistä. Oppiminen ei siis ole ainoastaan tiedon prosessointia, vaan myös kanssaihmi-
sten tarkkailua ja heidän käytöksensä toistamista.

Salovaaran (2004, i.a.) mukaan sosiokognitiivisessa oppimisnäkemyksessä korostuu oppijan kognitiivisten prosessien merkitys. Oppimisprosessin kannalta itseohjautuvuus metakognitiivisten taitojen avulla ja oppijan ajattelun aktiivisuus ovat keskeisiä. Metakognitiolla tarkoitetaan tietoa, jota yksilöllä on omista kognitiivis-emotionaalisista prosesseistaan, kuten ajattelusta ja muistista. Metakognitiivisen tiedon perusteella yksilö pystyy tietoisesti säätelemään omaa oppimis- ja ajattelutoimintaansa. Oppimisen yhteydessä puhutaankin usein metakognitiivisista taidoista eli oman oppimisprosessin seuraamisen ja ohjaamisen taidoista.

Metakognitiiviset taidot ovat erittäin tärkeitä oppimisen kannalta etenkin sellaisissa oppimistilanteissa, joissa oppija itse ohjaa etenemistään.

Oppimista edistää ja ohjaa sosiaalinen vuorovaikutus. Varsinainen tiedonmuodostus- ja oppimisprosessi ovat yksilöllisiä jokaisella oppijalla. Salovaara (2004, i.a.) kertoo Piaget'n oppimista käsitteleviä teorioita, joissa kognitiivista konfliktia pidetään keskeisenä oppimisen mekanismina. Tämä tarkoittaa sitä, että sosiaalinen vuorovaikutus aktivoi oppijan ajattelua ja voi muodostaa jaetun ymmärtämisen kokemuksen useiden oppijoiden kesken. Sosiokognitiivinen oppimistutkimus keskittyy oppimistilanteissa käytettävien tiedonkäsittelystrategioiden, metakognitiivisten taitojen, motivaation sekä sosiaalisen vuorovaikutuksen merkityksen tutkimiseen. Ongelmanratkaisutaidon merkitys oppimiselle ja ajattelun kehittymiselle on tutkimuksen kohteena. (Salovaara 2004, i.a.)

2.5 Konstruktivistinen oppimisteoria

Oppiminen on merkityksen luomista kokemuksista. Konstruktivismi ei ole niinkään yksittäinen teoria. Se on ennemminkin kokoelma näkökulmia, jotka kaikki lähtevät oletuksesta, että kun ihminen käsittelee, eli konstruoi, kokemaansa, hän oppii. (Merriam & Bierema 2014, 36.)

Kristiansenin (2001, 21) mukaan konstruktivismi korostaa sitä, että tieto konstruoidaan eli rakennetaan nimenomaan sosiaalisessa kanssakäymisessä. Konstruktivistisen oppimiskäsityksen mukaan tieto ei siirry sellaisenaan henkilöltä toiselle, vaan oppija luo tiedosta oman konstruktionsa. Konstruktio on tietoa, joka muotoutuu ja rakentuu yksilön ajatteluprosessien kautta. Oppimistilanteessa syntyvään konstruktioon vaikuttavat paitsi aistein havaitut seikat, myös oppijan omat ennako-oletukset ja aikaisempi tieto, ympäröivä kulttuuri sekä oppimiskontekstin fyysiset, sosiaaliset ja emotionaaliset tekijät. Seuraavassa esittelen Kristiansenin (2001, 23—24) esiintuomat kahdeksan seikkaa jotka korostuvat konstruktivistisessä oppimisenäkemyksessä.

- Koska tiedon konstruointi tapahtuu aina jossain tilanteessa, oppiminen on aina tilanne- ja kontekstisidonnaista.
- Opetustapahtuma on sosiaalinen vuorovaikutustilanne.
- Valikoivan tarkkaavaisuuden merkitys korostuu. Koska tehtävien on vaadittava oppijan koko huomio, tehtävät eivät voi olla esimerkiksi muunnos- tai monivalintatehtäviä.
- Aikaisemmat skeemat ohjaavat oppimista.
- Oppijan oma toiminta tuottaa oppimista. Oppiminen ei ole koskaan "valmiin tiedon siirtymistä sisään", vaan oppimisessa aina kuvastuu se, mitä oppija on tarkkaillut, tulkinnut tai tehnyt siinä tilanteessa.
- Oppimisen tavoite säätelee sitä, mitä oppija pyrkii tekemään, mutta oppimista säätelee se, mitä oppija tekee.
- Käytetystä oppimisen strategiasta ei riipu vain se, miten paljon opitaan, vaan myös se, mitä opitaan.
- Oppijan metakognitiiviset taidot korostuvat: hänen tulisi ymmärtää, miksi erilaiset oppimisen strategiat tuottavat erilaisen oppimistuloksen. Toisaalta oppijan on hyvä tuntea omat rajoituksensa.

2.5.1 Skeemat

Kristiansen (2001, 25) viittaa englantilaisen Bartlett'n tutkimuksiin ja havaintoihin kielen viestinnällisestä ymmärtämisestä ja -tuottamisesta. Skeemateoria tarkastelee oppimista ja muistia tiedon organisoinnista käsin. Empiiristen tutkimusten avulla Bartlett osoitti, että tieto tallentuu henkilön muistiin organisoituina, abstrakteina kokonaisuuksina, skeemoina. Skeema tarkoittaa organisoitunutta mentaalista toimintamallia tai tietorakennetta, joka on rakentunut yksilön aikaisemmista kokemuksista ja tiedosta. Skeemat ohjaavat ihmisen oppimista ja havainnointia. Skeemat ovat luonteeltaan yleisiä, sillä ne eivät liity yksittäiseen kokemukseen, vaan rakentuvat jatkuvasti kokemusten ja tiedon karttuessa. Skeemat ovat yleensä monitasoisia ja muodostavat hierarkkisia rakenteita. Skeemat voivat olla esimerkiksi toimintamalleja, käsitteitä jäsentäviä skeemoja ja mielikuvia fyysisistä tiloista. Kestomuistissa ei ole irrallisia tietoja ja taitoja, vaan ne ovat tallentuneet järjestäytyneinä tietorakenteina. (Kristiansen 2001, 25.)

Aikaisemman tiedon merkitys uuden oppimisessa korostuu skeemateoriassa. Uusi oppiaines jäsentyy kestopuistista löytyvän aiemman tiedon ympärille. Tämä konstruointiprosessi toimii samaan tapaan eri henkilöillä. Henkilön aikaisemmat kokemukset ja kulttuuriympäristö kuitenkin vaikuttavat muistettavan aineksen sisältöön. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että mitä paremmin uusi asia sopii yhteen oppijan entisiin skeemoihin, sitä paremmin hän sen oppii ja muistaa myöhemmin. Jos opittavalla asialla ei ole yhtymäkohtia oppijan entisiin skeemoihin, oppimistulos jää heikoksi. Muistitiedon noutamiseen ja sen käyttämiseen vaikuttaa ratkaisevasti kyseisen tiedon organisaatioaste. Jos omaksuttu skeema on hyvin jäsentynyt, on helppoa omaksua ja tulkita uutta siihen liittyvää tietoa. Skeemat ovat erilaisia kestoiltaan ja laajuudeltaan ja ne voivat olla myös sisäisesti hierakkisia. (Kristiansen 2001, 26—31.)

Aikuinen oppija voi hyödyntää esimerkiksi ravintolakäynnin skeemaa opetellessaan uuden kielen ruokailu- ja ravintolasanastoa. Hänellä on valmiiksi tiedossa tilaamiseen ja muuhun tarvittavaan toimintaan liittyvät sanat ja käytösmallit. Nyt hänen täytyy vaan yhdistää niihin tuttuihin asioihin uudet sanat ja nimitykset.

2.5.2 Elaborointiteoria

Elaborointiteorian keskeisin seikka on se, että oppija konstruoi itse uudet omat tietorakenteet entisiä tietorakenteitaan hyödyntäen. Oppiminen on tehokkainta silloin, kun oppija itse muokkaa (self-generated elaboration) uuden tiedon aikaisempiin tietoihinsa sopivaksi. Muistitutkimuksessa elaborointi tarkoittaa uuden tiedon prosessoinnin laajuutta, syvyyttä ja monipuolisuutta, joilla se sidotaan ja sulautetaan aiemmin talletettuun tietovarantoon. Elaborointiteorian mukaan prosessissa on kaksi tärkeää vaihetta: 1) Elaboroinnit luovat vaihtoehtoisia muistihakureittejä ja 2) vaikka henkilö ei pystyisi suoraan palauttamaan mieleensä tiettyjä asioita, elaboroinnit auttavat häntä päättelemään niitä. Mitä tarkempia ja perusteellisempia elaboroinnit ovat, sitä vahvempia erilaisia reittejä oppijalle muo-

dostuu asian mieleen palauttamiseksi. Behavioristisen käsityksen mukaan suoritettu harjoittelu jää pintaprosessoinnin tasolle, mutta täsmällinen ja tarkka elaborointi edellyttää opittavan asian syväprosessointia. (Kristiansen 2001, 32—34.)

Kristiansenin (2001, 34) mukaan uuden kielen oppimisessa tämä tarkoittaa sitä, että opiskelija tuottaa opittavan rakenteen tai sanan mahdollisimman monessa erilaisessa omassa lauseessa ja vielä lisäksi yhdistää sen laajempiin asiakokonaisuuksiin. Tämä on käytännössä se malli, jota toteutimme HuaHinissa keväällä 2015 ja 2016 thain keskustelukurssilla. Päivän teemasta riippuen, aloitimme muutamalla sanalla. Kun niiden tarkoitus ja ääntäminen oli käyty läpi, pääsi jokainen opiskelija rakentamaan omia lauseitaan yhdistäen ennestään tuttuja ja äsken opittuja uusia sanoja lauseiksi. Lisä-sanasto koottiin tunnilla opiskelijoiden kiinnostuksen ja tarpeen mukaan.

2.6 Suggestopedinen oppimisteoria

Suggestopedia on kannattajiensa mukaan luova ja kehittävä oppimismenetelmä, jossa on kyse mielen voimavarojen käytöstä. Tarkoituksena on edesauttaa oppimista alitajunnan energiaa vapauttamalla ja ottamalla mielen voimavarat käyttöön. Mielen huomio kiinnittyy itsestä pois, jolloin mahdolliset oppimisen esteet autetaan voittamaan. Suggestioiden käyttö tapahtuu harhauttamalla siten, että oppilaan huomio kiinnittyy muuhun kuin oppimisprosessiin ja oppiminen tapahtuu huomaamatta. Opiskelijat rentoutetaan ja opiskelusta pyritään tekemään miellyttävä asia. Suggestopediassa korostetaan oppimisen helppoutta, nopeutta ja tehokkuutta. (Kauppila 2003, 9—13.)

Suggestopedisen oppimisteorian hyödyntäminen oppikirjaprosessissa vaatisi laajempaa paneutumista ja asiaan perehtymistä, kuin mitä on mahdollisuuksia. Samoin oppimateriaalin kokoaminen ja myös sen käyttäminen opetustyössä vaatisivat asiaan perehtynyttä henkilöä. Jokainen oppija voi kyllä toteuttaa yksinkertaisia suggestiivisia tehokeinoja oman oppimisensa ja motivaationsa edistämiseksi.

3 TEHOKAS KIELENOPPIMINEN

Uuden oppiminen on yksi tärkeimmistä taidoista. Tutkimukset osoittavat, että oppimaan voi oppia. Oppimista voi harjoitella ja oppimistaitoa voi kehittää. Tämä alkaa omien oppimistapojen ja osaamistarpeiden tunnistamisella ja niiden hyödyntämisellä. Itsensä motivoiminen ja omien tavoitteiden asettaminen on osa tätä prosessia. Oppijan on hyvä, osata ajatella kriittisesti, esittää kysymyksiä ja ratkaista ongelmia. Tehokkaiden muistamis- ja opiskelutekniikoiden tunteminen on myös tärkeää. Taitava oppija voi vaikuttaa lopputulokseen oppimisen tahdonalaisten prosessien kautta. Tahdonalaisia prosesseja ovat oppimistehtävän ja minän hallintaan liittyvät toimet. Ne koskevat esimerkiksi oppimisen suunnittelua ja itsearviointia. (Juurakko & Airola 2002, 93.)

Oppijan itseohjautuvuutta on tutkittu jo kauan, andragogiikka on tieteenalana iäkäs ja monitahoinen. Andragogiikka on itseohjautuvan oppimisen teoria, joka toimii esimerkiksi aikuiskoulutuksen opetusfilosofian perustana (Sivistyssanakirja i.a.). Koro (1993, 22—24) pohtii itseohjautuvan oppimisen ja itsenäisen oppimisen määritelmiä. Hän viittaa amerikkalaiseen Malcolm S. Knowles'iin (1975, 18) joka määrittelee itseohjautuvuuden seuraavasti:

Itseohjautuvuus oppimisessa on prosessi, jossa oppija tekee aloitteen, joko toisten avulla tai itsenäisesti, oppimistarpeidensa havaitsemisessa, oppimistavoitteidensa määrittelyssä, henkilöressurssien ja materiaalisten oppimisressurssien hankkimisessa, itselleen sopivien oppimisstrategioiden valinnassa ja toteuttamisessa sekä oppimistulostensa arvioinnissa.

Koro (1993, 31) näkee itseohjatun oppimisen tärkeänä elementtinä elinikäisessä oppimisessa. Usein ajatellaan, että aikuiset ovat vastuullisia ja itseohjautuvia oppimisensa suhteen. Tämä ei kuitenkaan ole automaattisesti näin. Tutkimus avoimen korkeakouluopetuksen opiskelijoiden keskuudessa osoitti itseohjautuvuusvalmiuden jakautuvan lähes normijakautuman mukaan. Vastuullisuuden lisäksi itseohjautuva aikuisoppija tarvitsee muitakin ominaisuuksia. Sisäinen motivaatio, oppimishalukkuus, itsensä hyväksyminen oppijana, oma-aloitteisuus, joustavuus ja sisäinen arviointi ovat tutkimuksissa esiin nousseita tärkeitä ominaisuuksia. myös kyky tehdä yhteistyötä muiden kanssa on tärkeä. Se myös korostaa itseohjatun oppimisen yhteisöllisyyttä. (Koro 1993, 30—33.)

3.1 Taitavan kielenoppijan tunnusmerkkejä

Tutkimuksissa on luokiteltu erikseen taitavan ja taitamattoman oppijan ominaisuuksia. Nämä piirteet liittyvät itsesäätelyn eri osa-alueisiin. Kun oppija oppii toimimaan tarkoituksenmukaisesti mahdollisimman monella itsesäätelyn osa-alueella, hänen oppimisensa tehostuu.

TAULUKKO 1. Taitavan oppijan ominaisuuksia (Juurakko & Airola 2002, 94.)

Itsesäätelyn osa-alue	Taitava oppija
tavoitteet	tarkat lähi- ja välitavoitteet jotka ovat sidoksissa etätavoitteeseen, tavoitteet ovat haasteina
tavoiteorientaatio	tehtäväorientoitunut, oppii oppimisen vuoksi
tehokkuususkomukset	uskoo vahvasti omiin kykyihinsä
mielenkiinto	aito kiinnostus, aktiivisuus
keskittyminen	keskittää tarkkaavaisuutensa
toimintastrategia	soveltaminen ja kehittäminen
itsetarkkailu	oman oppimisen tarkkailu ja kehittäminen
itsearviointi	osaamisen vertaaminen aikaisempaan perustuen asetettuihin tavoitteisiin
attribuutiotulkinnat	huonot tulokset johtuvat väärästä strategiasta tai liian vähästä harjoittelusta
tulosodotukset	uskoo selviytyvänsä tehtävistä
adaptiivisuus	huolellinen itsetarkkailu ja -arviointi toiminnan säätelyssä

Nämä itsesäätelyn osa-alueet ovat tekijöitä jotka säätelevät oppijan tahdonalaista kontrollia ja motivaatiota. Taitava oppija ottaa vastuun itsestään ja oppimisestaan. Taitamaton oppija sen sijaan ei keskity, ei kanna vastuuta, eikä luota omiin kykyihinsä ja löytää helposti syyt ulkopuolisista tekijöistä. (Juurakko & Airola 2002, 94.)

Varsinkin kun on kyse aikuisen omaehtoisesta oppimisesta, on kaikista oppijan itsesäätelyn taidoista hyötyä. Hän pystyy käyttämään hyväkseen sekä työelämässä saadut että koulunpenkillä opitut tiedot ja taidot. Ikä ja kokemus mahdollistavat muun muassa realistiset tulosodotukset. Usein aikuinen oppija on myös tietoisempi omista vahvuuksistaan, hän pystyy hyödyntämään niitä vaikka oppimisstrategioita valitessaan.

3.2 Hyvän kielenoppijan tunnusmerkkejä

Useiden tutkimusten mukaan monet hyvän kielenoppijan ominaisuudet ovat yhteneväisiä taitavan kielenoppijan piirteiden kanssa. Niitä ovat seuraavat ominaisuudet.

- Aktiivinen kommunikointi on hyvän kielenoppijan perusominaisuuksia. Hän haluaa oppia ja etsii aktiivisesti tilaisuuksia käyttää kieltä.
- Rohkeus ottaa riskejä on seuraava tärkeä ominaisuus. Oppija ei saa pelätä virheiden tekemistä.
- Taito analysoida ja luokitella omaa ja toisten puhetta ja kielen piirteitä on tärkeää. Näin kielenoppija voi kontrolloida puheen oikeellisuutta.
- Hyvä oppija on monipuolinen kokeilija. Hän osaa hyödyntää sekä tietoista opiskelua, että luonnollista oppimista. Todelliset kommunikaatiotilanteet ovat hänelle hyvä tilaisuus harjoitella ja testata omaa osaamistaan. Hän oppii virheistään.
- Positiivinen asenne ja korkea motivaatio oppimista kohtaan ovat tärkeitä. Tietoisuus omasta oppimisprosessista auttaa suuntaamaan ja arvioimaan omaa oppimista.
- Hyvät ryhmätyöskentelytaidot auttavat sopeutumaan erilaisiin oppimisolosuhteisiin ja estävät pelkojen ja estojen syntymistä.
- Hyvällä oppijalla on positiiviset uskomukset omista kyvyistä ja oppimisprosessista yleensä. Hän pystyy käyttämään erilaisia oppimisstrategioita luovasti. (Juurakko & Airola 2002, 96.)

3.3 Onnistunut kielen oppiminen

Yksinkertaisten johtopäätösten tekeminen ei takaa onnistunutta lopputulosta, sillä oppimiseen vaikuttavia tekijöitä on monia. Yhtä ainoata onnistumisen takaavaa toimintamallia ei valitettavasti ole. Kun oppija on tietoinen erilaisista oppimisstrategioista ja niiden käytöstä erilaisissa tilanteissa ja tuntee kielenoppimisen yleisiä periaatteita, hän voi käytännössä kokeilla ja löytää itselleen sopivimmat tavat opiskella ja oppia. (Juurakko & Airola 2002, 96.)

Edmonson (2000, 22—23) käyttää termiä onnistunut kielenoppiminen. Hänen mukaansa onnistumisen kannalta tärkeitä seikkoja ovat seuraavat:

- halukkuus ottaa riskejä uuden kielen käytössä
- oman kielellisen toiminnan tarkkailu ja toisilta tulevan palautteen arviointi
- merkityksen ja muodon huomiointi
- aktiivinen uuden kielen harjoittelu ja käyttö
- mielenkiinto uuden kielen systeemin ymmärtämiseen
- tietoisuus omasta oppimisprosessista ja sen edistymisestä ja niiden jatkuva kehittäminen
- erilaisten strategioiden kehittäminen ja käyttö eri tilanteisiin
- mahdollisuus osallistua järjestelmälliseen opetukseen
- todellinen tarve oppia uutta kieltä.

4 THAIN KIELI

Kieli ja kulttuuri kietoutuvat yhteen monin tavoin. Kieli ilmentää kulttuuria, mutta kulttuuria myös tuotetaan kielellä koko ajan. (Nuolijärvi, 2001.) Muutaman turis-tilauseen opetteli ehkä välttyä kulttuuriin tutustumiselta, mutta muuten kielen oppiminen ja kulttuuriin tutustuminen kulkevat käsi kädessä.

Pian thain alkeiden oppimisen myötä oppijat huomaavat haastavan erityispiirteen kielessä. Thailaiset arvostavat suuresti sanaleikkejä ja sanojen ja lauseiden monimerkityksellisyyttä, jotka elävöittävät ja maustavat niin kansankielistä arkipuhetta kuin, esimerkiksi suosittun taidemuodon folk teatterin monimerkityksellistä vuoropuhelua. Erityinen neljän tavun riimittely kuvio on suosittua monissa thain sanonnoissa. Yhdyssanoihin liitetään päätteitä ja etuliitteitä, joiden ainoana tarkoituksena näyttää olevan puheen soinnikkuus. Seuraavassa muutamia esimerkkejä: (Thai language.com i.a.)

ความคิดความเห็น	khwaam khit khwaam hen	ajatukset, ideat
คิดเล็กคติน้อย	khit lek khit nooi	pihi, saita
กระจัดกระจาย	gra zat gra zaai	hajaantua, levitä
กลับหัวกลับหาง	klap hua klap haang	takaperoinen,
กล้าหาญชาญชัย	klaa haan chaan chai	rohkea, urhea

Mielenkiintoinen haaste thain kielen opiskelijoille on kielen rekisterit. Thain kielessä on siis selkeästi useampia kielen rekistereitä. Niitä käytetään vaihdellen tilanteen ja sosiaalisen kontekstin mukaan. (Thai language.com i.a.) Rekisteri on kielimuoto, jonka käyttö kytkeytyy tiettyihin tilanteisiin. Eri rekisterit voivat poiketa toisistaan mm. sanastollisesti, kieliopillisesti ja syntaktisesti. Rekisterit voivat olla melko suppeisiinkin tilannekonteksteihin rajattuja (esim. mainonnan kieli, urheilukieli jne.) Tilanteeseen sopivan rekisterin valintaan vaikuttaa mm. tilanteen muodollisuus. (Tieteen termipankki i.a.) Thain kielessä on omat rekisterinsä kunninkaalliseen, uskonnolliseen, retoriseen, radioon / televisioon, tavalliseen arkipuheeseen ja kadun kieleen. Käytännössä kaikkia näitä ei tarvitse osata. Thai-

laiset arvostavat sitä, että ulkomaalainen vaivautuu opettelemaan heidän kieltään. Ulkomaalaiselle voidaan sallia virheitä puheen rekisterissä, hänhän kuitenkin yrittää. (Thai language.com i.a.)

4.1 Kielen historiaa

Thai kuuluu Tai-Kadai kieliperheeseen. Tai-Kadai-kieliä puhutaan Aasiassa, Pohjois-Intiasta Pohjois-Vietnamiin ulottuvalla laajalla alueella. Edellämainittuun kieliperheeseen kuuluvat kielet nimeltään Lao ja Shan. Tai-ryhmään ja siellä luotettiin kieliin kuuluu myös thain kieli, joka on tärkein kieli Tai-Kadai-kieliperheessä (Ethnologue, Languages of the World i.a)

Smyth (2002, 1) kertoo siitä, miten Tai-kielten puhujat ovat vaeltaneet Kiinasta etelään päin ja asettuneet nykyisille alueilleen. Nykyään on vallalla käsitys, että thain kielen puhujat ovat kotoisin Pohjois-Vietnamin ja kiinalaisen Guangxin maakunnan raja-alueilta. Kahdeksannella vuosisadalla he alkoivat vaeltaa kohti länttä ja luodetta, joka on nykyisen Thaimaan aluetta. Yhteisistä piirteistä huolimatta läheistäkään sukua olevien Tai-kielten puhujat eivät ymmärrä toisiaan koska, fonologisia (äänneoppi) ja leksikaalisia (sanastollinen) eroja on niin paljon. Smythen (2002, 11) mukaan Tai -kieliin kuuluva Thai on Thaimaan kansalliskieli. Aiemmin kieltä kutsuttiin Siamiksi. Selvästi erottuvia murteita puhutaan pohjoisessa, koillisessa ja etelässä. Keski-Thaimaan kieli on yleiskielen asemassa, ja sitä käytetään kouluissa ja virastoissa kaikkialla maassa.

4.2 Kirjaimisto

Smyth (2002, 11) kuvailee thain kielen kirjaimiston ainutlaatuisuutta. Se on kehittynyt alun perin Etelä-Intian seudulta tulleesta kirjoituksesta, joka tuotiin Kaakkois-Aasiaan neljännellä tai viidennellä vuosisadalla jKr. Kamputsean ja Laosin kielten kirjoitusasu muistuttaa joiltain piirteiltään thain kirjaimistoa. Ensimmäisen tunnistetun thai-tekstin uskotaan olevan kuningas Mongkutin (Rama IV, 1851—

1868) Sukhothaista vuonna 1833 löytämä kivikirjoitus, jonka on arvioitu olevan peräisin vuodelta 1283 jKr.

Kyseisen tekstin kirjoittaja, Sukhothai-kauden kolmas kuningas Ramkhamhaeng ilmaisee kehittäneensä kyseisen kirjoituksen. (Smyth 2002, 11.) Tämä kirjaimisto ei ole muuttunut vuosisatojen aikana paljoakaan, joten nykypäivän oppineet kykenevät lukemaan Sukhothai-kauden kirjoituksia. Thain kirjoittaminen pohjautuu Palin, Sanskritin ja Intian kieliin. Kielessä on myös paljon lainasanoja Mon'in ja Khmerin kielistä. (Thai language.com i.a.)

Teksti kirjoitetaan ja luetaan vasemmalta oikealle. Sanavälejä ei käytetä, vain lauseet erotetaan toisistaan välilyönneillä. (Smyth 2002, 11.)

4.2.1 Konsonantit

Thain kielessä on 44 konsonanttia, joista kaksi on käytännössä pois käytöstä. Nämä löytyvät kuitenkin edelleen melkein kaikilta näppäimistöiltä ja aapisista. Konsonanttien järjestys on peräisin traditionaalisesta intialaisesta kirjainten järjestyksestä. (Smyth 2002, 11.) Ensin tulevat velaariset konsonantit. Velaarisuus tarkoittaa (kirjaimen) ääntämyksessä sitä, että artikuloitaessa kielen takaselkä koskettaa kitapurjetta eli kitalaen pehmeää osaa. Esimerkiksi [g] ja [ŋ] (suomessa ns. "äng-äänne") ovat velaarisia äännteitä. Seuraavaksi ovat järjestyksessä palataaliset äännteet. Ne äännteet, joita artikuloitaessa avauma- tai supistumamuotoinen suusola tai artikulatorinen sulkeuma on kovan kitalaen kohdalla, ovat palataalisia. Esimerkkejä näistä ovat [ç, j, ʌ]. Seuraavana järjestyksessä ovat bilabiaaliset äännteet. Niitä artikuloitaessa alahuuli artikuloi ylähuulta vastaan, esimerkiksi [p, b, m]. Viimeisenä listassa ovat soinnilliset konsonantit, niitä ovat likvidat, nasaalit ja puolivokaalit, joita kutsutaan yleisnimellä sonorantit. Suomen kielessä likvidat ovat l ja r. Nasaalisia äännteitä suomen kielessä ovat ŋ, m ja n. Niitä artikuloitaessa ilmavirta kulkee nenän kautta. Puolivokaaleja ovat vokaalinkaltaiset äännteet, jotka eivät voi toimia tavun ytimenä. Suomenkielessä näitä ovat v ja j. (Tieteen termipankki i.a.)

Kaikki thain kielen konsonantit lausutaan ə-vokaalin kera. Jokaisella konsonantilla on oma nimensä, kuten k-kukko, ja niin edelleen. Lapset opettelevat ne koulussa tietysti ulkoa. Niiden tuntemisesta voi olla hyötyä jonkin sanan oikeinkirjoitusta kysyttäessä, mutta em. tavausaakkoset eivät ole välttämättömiä lukemaan oppimiselle. (Smyth 2002, 11.) ɔ tarkoittaa äännettä, joka on puolittain o-äänne mutta se soi syvemmällä suukammiossa kuin tavallinen o-äänne. Siinä on vähän a:ta mukana. Suomen sanoissa koti ja koota on tällainen takainen o-äänne. (Becker 2007, 13.)

Vaikka thain kielessä on 44 konsonanttia, äännteitä on vain 21. Esimerkiksi eri tavoin kirjoitettavia, mutta samalla tavalla äännettäviä s-kirjaimia on neljä kappaletta. Tähän on kaksi syytä. Thain kielessä on paljon vierasperäisiä sanoja, joiden alkuperäinen kirjoitusmuoto on haluttu säilyttää. Toinen syy on että sävelkorkeuksia eli tooneja on useita. On siis olemassa monia sanoja, joiden kirjoitusasu eroaa toisistaan, mutta ne lausutaan täsmälleen samalla tavalla. Kielelle tyypillistä on, että sanan lopussa oleva konsonantti ääntyy eri tavalla kuin muualla sanassa. Sanan loppuäännteitä on huomattavasti vähemmän kuin alkuäännteitä. (Becker 2007, 12.) Liitteessä 1 on taulukkomuodossa kirjattu konsonanttien ääntyminen, suomenkielinen vastine ja muuttuminen tavun lopussa.

Konsonanttitaulukossa (LIITE 1) on muutamien kirjainten ääntyminen merkitty asteriskilla (*). Seuraavaksi nämä äännteet tarvitsevat oman selvityksensä, koska ne eivät suoraan vastaa suomen kielen äännteitä.

ch* äänne on soinniton suhuässä, niin kuin englannin sanassa **ch**in (leuka). Englanninkielisille oppijoille Beckerin (1995, 9) kirjassa Thai For Beginners käytetään kirjainyhdistelmää ch viitattaessa soinnittomaan affrikaattaan. Hänen kirjansa suomenoksessa Thain kieltä turisteille (2007, 15) käytetään kirjainyhdistelmää ts. Seppäsen (2006, 12) ohje saman äänteen lausumiselle on tz. Sekä Smyth (2002, 11) että Hoikka (2008, 1) käyttävät kirjainyhdistelmää ch. Foneettisten tekstien lukukoe HuaHinissa osoitti, että ch-kirjainyhdistelmällä sanojen ääntäminen oli lähinnä tavoiteltavaa äännettä.

Ph-äänne ei ole vaikea. H-kirjain äänteen merkissä muistuttaa, että p täytyy lausua ”puhautettuna”, siis aspiroituneempana kuin suomalainen p. Englannin kielessä sopivia mallisanoja ovat muun muassa pay (maksaa) ja penny (penni) joissa sananalkuinen p ääntyy aspiroituneena. (Becker 2007, 15.)

Th-kirjainyhdistelmä on niin ikään aspiroitu, kuten ph. Suomalaiseen t äänteseen lisätään ”puhahdus”. Tähänkin löytyy hyvä esimerkki englannin kielestä, sananalkuinen t sanassa tender (hellä). (Becker 2007, 16.)

Kolmas helppo äänne on kh. Se toimii samalla tavalla kuin kaksi edellistä. Englannin sananalkuinen k on samaan tapaan aspiroitu kuin thain kh-äänne. K:n perään tulee puhahdus, esimerkkinä tästä kiss (suukko). (Becker 2007, 16.)

Thain kielessä ei äännetä v-kirjainta. Äänne on u:hun päin pyöristynyt v. Foneettisessa tekstissä käytetään w-kirjainta. Sen englanninkielinen lausuminen esimerkiksi sanassa woman (nainen) on hyvin lähellä tavoiteltavaa äännettä. (Becker 2007, 16.)

Thain aakkosten viides kirjain ɯ saattaa olla haastava. Suomen kielessä lähinnä tätä on ng-äänne. Se on kurkkuäänne, joka on sanan lopussa terävämpi ja metallisempi kuin suomen kielen ng-äänne. Sanan alussa oleva ng on ehkä haastavain ääntää, koska suomen kieltä puhuvalle se on vieras konsonantti. (Becker 2007, 16.) Kansainvälisessä foneettisessa aakkostossa on tälle äänteelle oma merkkinsä: ŋ. Smythe (2002, 12.) on ainoa, joka käyttää kirjassaan foneettisen aakkoston ŋ merkkiä. Kaikki muut käyttävät teksteissään ng kirjainyhdistelmää.

4.2.2 Vokaalit

Vokaaleja on 32. Thain kielessä vokaaleiksi lasketaan sekä pitkät että lyhyet vokaalit ja diftongit. Diftongeja kutsutaan thain kielessä yhdistelmävokaaleiksi. Niistä esiintyy sekä pitkä että lyhyt muoto. (Smyth 2002, 7—15.) ”Diftongi on kahdesta laadullisesti erilaisesta vokaalista koostuva yksitavuinen vokaalijono. Diftongi on kahden samaan tavuun kuuluvan eri vokaalin yhtymä, esim. *ai*, *ei*, *ou*,

yö. Diftongeja esiintyy suomen kielessä perussanoissa (*tie, aika*), ja niitä tuottavat myös taivutus (*söi, pahoissa*) ja johtaminen (*pukeutua, makailla*). Suomen yleiskielessä on 18 varsinaista diftongia.” (Tieteen termipankki i.a.)

Vokaaleja käytetään vain jonkin konsonantin kanssa yhdessä, eli vokaali ei voi esiintyä itsekseen. Vokaalimerkki voi sijoittua kirjoituksessa konsonantin jälkeen, eteen, päälle tai alle. Vokaali voi myös ”ympäröidä” konsonantin kolmelta puolelta. Jos sana on alkamassa vokaalilla, käytetään ”nollakonsonanttia” eli äänettömää konsonanttia, jotta vokaalin voi kirjoittaa. Thain kielen erikoisuus on, että siinä on äänetön (nolla) konsonantti. Se ja toinen o-äänteistä eli aiemmin luvussa 3.1.1. mainittu takainen o, joka soi sisemmällä suukammiossa. merkitään molemmat kirjaimella *๑*. Thain kielessä diftongit -ua, -ia ja -yä käyttäytyvät kuin pitkät vokaalit. Pitkillä ja lyhyillä vokaaleilla on kullakin oma kirjaimensa. Pitkään aa:han ei laiteta kahta aa:ta peräkkäin, vaan pitkällä vokaalilla on oma kirjaimensa. Vokaalin pituus vaikuttaa tavun toonin määrittelyyn. (Smyth 2002, 11—15.)

4.3 Kielioppi

Suuri osa alkuperäisestä thain sanastosta on yksitavuista. Monitavuiset sanat ovat suurelta osin lainaa klassisista Intialaisista kielistä, palista ja sanskritista. (Smythe 2002, 1.)

Thain kielestä puuttuvat taivutusmuodot, joten helposti ajatellaan kielen olevan kieliopiltaan helpompi kuin monet eurooppalaiset kielet. Monille opiskelijoille tämä hyvittää toonien oppimisen vaikeuden. Sanoja ei muokata eikä taivuteta ajan, henkilön, omistuksen, lukumäärän(monikko-yksikkö), sukupuolen tai subjekti-verbi-suhteen vuoksi. Thain sanat yhdistetään laajempiin kokonaisuuksiin erilaisten partikkeleiden ja muiden, esimerkiksi muotoa osoittavien sanojen kanssa. Näin hienosäädetään lauseen sisältöä. (thai-language.com i.a.)

Myöskään Smythen (2001, 1) mukaan substantiiveja ja verbejä ei taivuteta. Monikkomuotoa ei myöskään ole ollenkaan. Imperfekti, preesens ja futuuri ilmaistaan samalla verbin muodolla. Thain kielessä on monimutkainen pronominijärjestelmä. Sen avulla ilmaistaan muun muassa sukupuoli, ikä, sosiaalinen asema, tilanteen virallisuustaso ja keskustelijoiden välisen suhteen syvyys. (Smythe 2002, 1.)

Seuraavana muutamia yksinkertaisia muistisääntöjä, joita soveltamalla pystyy tuottamaan yksinkertaisia lauseita.

ηūū

- Adjektiivi sijoitetaan substantiivin jälkeen, esimerkiksi: "kukka punainen" eikä punainen kukka niin kuin suomen kielessä.
- Adjektiivit eivät esiinny monikkomuodossa, eikä niillä ole "sukuja". Niiden kanssa ei käytetä artikkeleita.
- Adjektiivin kanssa ei käytetä olla-verbiä eli kopulaa. Kun suomeksi sanotaan, kissa on musta, thaksi lause kuuluu: kissa musta.
- Verbit eivät taivu eikä niillä ole aikamuotoja. aikamuoto ilmaistaan joko siihen viittaavalla adverbilla tai se ymmärretään kontekstista, jolloin määrittäminen jätetään pois kokonaan.
- Lukusanojen yhteydessä käytetään luokanosoittimia eli klassifikaattoreita (englanniksi classifiers). Esimerkiksi suomen kielessä sanotaan yksi arkki paperia. Arkki on tässä klassifikaattori. Thain kielessä klassifikaattoreita on paljon ja niiden käyttö on oleellista sujuvan viestinnän ja ymmärrettävyyden kannalta.
- Lauseen sanajärjestys on: subjekti-verbi-objekti.
- Lauseesta jätetään subjekti pois, jos se käy ilmi asiayhteydestä.
(Becker 2007,8; Pajunen, Pajunen, Markkanen & Kaewphan 2011, 3.)

Muista kielistä poikkeava käytäntö thain kielessä on kohteliaisuussanat. Niitä käytetään ilmaisun lopussa osoittamaan arvostusta puhuteltavalle. Tavallisimmat näistä ovat khra'p (miehen puheessa) ja kha^ (naisen puheessa). Kohteliaisuussanaa voidaan käyttää kyllä-sanana sijasta yksinään, jos vastataan johonkin myöntävästi tai muuten vain ilmaistaan asian hyväksymistä tai ymmärtämistä.

Näitä kohteliaisuussanoja on muitakin, mutta nämä ovat tärkeimmät oppia käyttämään, koska niiden käyttäminen kertoo puhujan sivistyksen tasosta. (Smyth 2002, 126.)

5 FONEETTINEN KIRJOITUSJÄRJESTELMÄ

Vertailevassa kielitieteessä, kielten historiallisessa tutkimuksessa, ortografian kehittämisessä ja murteiden tutkimuksessa tarvitaan foneettisia kirjoitusjärjestelmiä. Foneettinen kirjoitusjärjestelmä on tarpeellinen myös kielenopetuksessa, sanakirjoissa ja kielten oppikirjoissa sekä kielen foneettisen asun muistiinmerkitsemisessä.

Foneettinen kirjoitus kielenopetuksessa on yleensä normatiivisessa tehtävässä. Se ohjaa, kuinka kyseinen teksti tulee ääntää. Kun kielentutkimuksessa kuvataan uutta, tuntematonta kieltä tai kielimuotoa, foneettinen kirjoitus toimii deskriptiivisesti. (Finn Lectura i.a.)

Hyvän foneettisen kirjoitussysteemin pääperiaatteet ovat seuraavat:

- Merkistön avulla voidaan kuvata mitä kieltä tahansa.
- Merkit ovat yksiselitteisiä: yksi merkki tarkoittaa vain yhdenlaista äännettä.
- Perusmerkistönä käytetään latinalaisia kirjaimia; muita merkkejä samoin kuin tarkkeita eli diakriittisiä merkkejä käytetään mahdollisimman vähän.
- Systeemi on niin yksinkertainen, että sitä on helppo kirjoittaa ja lukea. (Finn Lectura i.a.)

5.1 Kansainvälinen foneettinen aakkosto IPA

Vuonna 1888 julkaistiin ensimmäisen kerran IPA (International Phonetic Alphabet). Sitä on uusittu ja muokattu sen jälkeen useita kertoja, viimeksi vuonna 1989. Periaatteena tässä transkriptiosysteemissä on, että sitä voidaan käyttää kaikkien kielten kuvaamiseen. Se onkin hyvin laajasti käytössä kielentutkimuksessa ja -opetuksessa eri puolilla maailmaa. (Finn Lectura i.a.)

TAULUKKO 2. IPA:n yleisimmät vokaali- ja konsonanttimerkit (Finn Lectura i.a.)

	etu- illab.	lab.	keski- illab.	lab.	taka- illab.	lab.
suppeat	i	y	ɨ	ʉ	ɯ	u
	ɪ	ʏ				ʊ
puolisuppeat	e	ø			ɤ	o
			ə			
puoliväljät	ɛ	œ			ʌ	ɔ
	æ					
väljät	a				ɑ	

Kun osoitat vokaalimerkkiä, saat tähän kohtaan lisätietoa.

	bilab.	dentilab.	dent./alv.	pal.	vel.	uvul.	lar.
klusiilit	p b		t d		k g	q ɢ	ʔ
nasaalit	m	ɱ	n	ɲ	ŋ		
lateraalit			l	ʎ			
tremulantit			r			R	
frikatiivit	ɸ β	f v	θ ð s z	ʃ ʒ	ç ʝ		h ɦ
puolivokaalit	w ɥ	ʋ	ɹ	j			

Kun osoitat konsonanttimerkkiä, saat tähän kohtaan lisätietoa.

5.2 Foneettinen järjestelmä thain kielen kohdalla

Smythen (2002, 2) mukaan thain kielelle ei ole olemassa yhtä yleisesti tunnettua foneettista järjestelmää. Thailaisten itsensä on vaikea kirjoittaa omaa kieltään latinalaisin kirjaimin, eivätkä he yleensä osaa lukea foneettisella järjestelmällä kirjoitettua thaita. Kielitieteilijät käyttävät yhtä järjestelmää, kirjallisuusväki yhtä ja Kuninkaallisella Thai-Instituutilla on vielä ihan oma järjestelmänsä. Amerikkalainen tutkija Mary Haas kehitti 1940 luvulla IPA:n eli kansainvälisen foneettisen aakkoston pohjalta foneettisen järjestelmän, joka on laajalti käytössä kielitieteellisessä thainkielisessä kirjallisuudessa ja akateemisissa teksteissä.

Suomenkielisiä suomalaisille suunnattuja thain kielen oppikirjoja on hyvin vähän. Näin ollen suomalaiselle oppijalle sopiva foneettinen kirjoitusjärjestelmä on haastava valinta. Veijo Hoikka on julkaissut Suomi-Thai-Suomi sanakirjan 2008.

Kirjassa on 17000 hakusanaa. hän on kirjassaan käyttänyt AUA Language Centerin ja Mary R. Haas'in käyttämää foneettista järjestelmää. Hän on kuitenkin muokannut kyseistä järjestelmää paremmin suomen kieleen sopivaksi. (Hoikka 2008, 3.)

Seppo Seppänen (2009, 11—23) on koonnut useamman thai-suomi-thai sanakirjan. Hän käyttää kirjoissaan lähes samanlaista foneettista järjestelmää kuin Mary Haas. Joitakin poikkeuksia hänenkin järjestelmässään on.

Vuonna 2007 suomeksi julkaistu Benjawan Poosan Beckerin Thain Kieltä Turisteille, on alun perin englanninkielinen teos Thai for Travellers. Becker (2007, 11) kommentoi, että suomenkieliseen versioon on lisätty oma ohjeistus foneettisesta järjestelmästä. Hänen mukaansa alkuperäistä translitterointia on sopeutettu vastaamaan paremmin suomen kielen kirjaimia ja äänteitä. Hänen käyttämänsä foneettinen järjestelmä on hyvin samankaltainen kuin Haas'in kehittämä.

Suunnitellessani oppimateriaalin kokoamista poimin näistä erilaisista foneettisista järjestelmistä neljä erilaista. Kirjoitin samat neljä lausetta foneettisesti neljällä toisistaan poikkeavalla tavalla. HuaHinin Seudun Suomalaiset ry:n kielenopiskelijat toimivat testiryhmänä, he lukivat kyseiset tekstit järjestyksessä nauhalle. Tavoite oli saada käytännön tietoa siitä, miten ihmiset hahmottavat ja ymmärtävät foneettisesti kirjoitetun tekstin. Tärkeää oli myös kuulla, miten he lausivat thainkieliset lauseet foneettisen tekstin perusteella. Kokeiluun olisi ollut hyvä ottaa vertailun vuoksi mukaan myös sellaisia henkilöitä, jotka eivät ole ennen opiskelleet thain kieltä.

Seuraavaksi esittelen thainkieliset lauseet, joita käytin kokeilussa pohtiessani sopivaa kirjoitusjärjestelmää.

1.versio Ilman mitään ääntämisohjeita
chuai-noi-daai-mai
chan/phom tzep-khoo-maak, mii-khai-duei

mii-khon-thup-kra-tzok-rot-lääu-kha-mooi-khoong-nai-rot-pai
 raja-thaang klai köön kwaa thi tza döön wai ryy mai

2.versio Seppäsen (2009) mukaan

tzuei -nooi dai mai

tzan/phom _dzep khoon maag, mii khai duai

mii khon thub gra-tzok -rod -lääu _kha-mooi khoong nai -rod pai

raja thaang klai köön gwaa thi dza döön wai ryy mai

3.versio Pajusen, Pajusen, Markkasen & Kaewphanin (2011) mukaan

chûai-no`i-dâai-măi

chăn/pho`m tzèp-khoo-mâak, mii-khâi-dûai

mii-khon-thu`p-kra`-tzo`k-ro`t-lä`äu-khà-mooi -khõong-nai-ro`t-pai

ra-já-thaang-klai-köön-khwàa -thi`i-tza-döön-wa`i-rýy-mâi

4.versio Beckerin (2006) mukaan, omilla lisäyksilläni

chûei no`i dai măi

chăn/pho`m zèp khoon mâak, mii khâi dûei

mii khon thu`p krazo`k ro`t lä`äu khamooi kho`onj nai ro`t pai

rajá thaang klai køøn kwàa th`i za døøn wăi rýy mâi

6 TOONIT

Thai on toonikieli eli kieli, jossa on nouseva tai laskeva korko eli tooni. Sanan merkitys määräytyy sen mukaan, millä toonilla se lausutaan. Thaissa on viisi toonia eli korkoa, jolla tavu voidaan ääntää, keski, matala, korkea, nouseva ja laskeva. (Smythe 2002, 1.) Jokainen yksitavuinen sana ja jokainen tavu monitavuisessa sanassa äännetään jollain näistä viidestä toonista. Vokaalin pituus vaikuttaa myös tavun ääntämiseen. Tämä tarkoittaa sitä, että jokaisella tavulla on 10 mahdollista ääntämistapaa. Usein vain yksi vaihtoehdoista on merkityksellinen sana. Thain kielessä on kuitenkin aika paljon homonyymejä, kuten sanoilla *mai* ja *khau* on molemmilla seitsemän yleistä merkitystä äänen korkeudesta ja vokaalin pituudesta riippuen. Vokaalin pituudella on yhtä tärkeä merkitys kuin toonin korkeudellakin. Yleensä thailaiset ovat hyviä pääättelemään asiayhteydestä, mitä sanaa tarkoitetaan. (Higbie 2011, 8.)

Toonien merkitsemistapoja on monenlaisia. Tässä työssäni olen valinnut käyttää seuraavassa esittelemäni merkit, joita muun muassa sekä Becker (2007, 17) että Smyth (2002, 9) käyttävät foneettisessa tekstissä. Kysymys on vokaalin yläpuolelle kirjatusta merkistä, joka ilmaisee kyseisen tavun toonin.

- Keski tooni. Thain kielessä sen nimi on si'āŋ saaman. Foneettisessa tekstissä sillä ei ole mitään merkkiä. Kyseinen sana/tavu lausutaan tasaisella toonilla.

pai ไป mennä maa มา tulla phεεŋŋŋ แพง kallis

- Matala tooni, merkitään foneettisessa tekstissä putoavalla heittomerkillä ` . Matalan toonin nimi on si'āŋ e`ek ja se lausutaan normaalia puheääntä matalammalta.

si`p สิบ kymmenen za`ak จาก jostakin ja`i ใหญ่ suuri

- Laskeva tooni merkitään ^ . Thain kielellä sen nimi on si'āŋ thoo. Tavu aloitetaan korkealla toonilla, joka putoaa nopeasti alas keskitooniksi.

thi`i ที่ jossakin chw`op ชอบ pitää phu`ut พูด puhua

- Korkea tooni merkitään heittomerkillä ´. Thain kielellä sen nimi on siǎaŋ trii. Tämä lausutaan korkealla, mutta ei kuitenkaan tasaisella toonilla. Ääni nousee hieman loppua kohden
ro´t รถ auto sy´y ซื้อ ostaa le´k เล็ก pieni
- Nouseva tooni merkitään ˘. Thain kielellä sen nimi on siǎaŋ za`ttawaa. Nämä tavut aloitetaan matalalta ja sitten saman tien nostetaan tooni ylös, ei kuitenkaan yhtä korkealle kuin korkeassa toonissa.
thuǎŋ ถุง pussi suǎei สวย kaunis phoǎm ผอม hoikka

Sanojen rytmiin ja painotukseen vaikuttaa vokaalin pituus. Lyhytvokaaliset sanat ja tavut äännetään nopeasti eikä niitä varsinaisesti painoteta. Tavua tai sanaa, jossa on pitkä vokaali, painotetaan. Kaksitavuiseen sanaan tulee sanapaino yleensä toiselle tavulle. Jos ensimmäinen tavu on lyhyt, puheessa usein äännetään alkutavu keskiäänellä, riippumatta siitä, mikä tooni siinä oikeasti tulisi olla. Monitavuisissa sanoissa rytmi seuraa vokaalien pituutta. Kolmella vokaaleista on poikkeava ääntämistapa joissain tapauksissa. Ääntämiseen oleellisesti vaikuttava glottaaliklusiili voi thaikielessä olla sanan alussa tai lopussa. (Higbie 2011, 8-16.) Glottaaliklusiili on kurkussa ääntyvä äänne, jota ääntäessä ilmavirtaus keuhkoista pysähtyy hetkeksi. Se on soinniton äänne. Suomen kielen esimerkkinä tästä sana, *linja-auto*. (Wikipedia, i.a.) Thai kielen esimerkkinä vaikka sana *ko*, joka äännetään alääänellä ja lyhyesti. Thain kielen muuttumisen myötä nykyään on jonkun verran sanoja, jotka äännetään eri tavalla kuin alkuperäinen kirjoitusasu ohjaisi. (Higbie 2011, 15—16.)

7 ÄÄNTÄMINEN JA SEN OPPIMINEN

Lintusen (2014, 165) mukaan suullinen kielitaito koostuu useasta eri alueesta. Ääntäminen on yksi näistä.

Monien muiden kielitaidon osa-alueiden, kuten nonverbaalisen viestinnän tai sociolingvistisen kompetenssin opettaminen ja oppiminen voivat tapahtua kummalla kielellä tahansa. Sanasto ja kieliopillinen kompetenssi kuuluvat myös suulliseen kielitaitoon. Käsittelen sanastoa luvussa 8.1. Kunkin vieraan kielen ääntäminen on kielikohtainen yksilöllinen piirre, irrallaan kirjoitetusta kielestä. Kunkin vieraan kielen opiskelussa ja opettamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota ääntämiseen. (Lintunen 2014, 165.)

7.1 Ääntäminen, Käyntikortti

Ääntäminen jaetaan kahteen tasoon, segmentaaliseen ja prosodiseen. Segmentaalinen taso keskittyy nimensä mukaisesti ääntämisen segmentteihin eli foneemeihin. Foneemi on pienin kielen yksikkö, joka voi muuttaa merkitystä. Esimerkiksi suomen kielessä l ja r ovat eri foneemeja, koska ero ja elo tarkoittavat eri asioita. Segmentaalisella tasolla tähdätään tarkkuuteen ja prosodisella tasolla sujuvuuteen. Prosodinen taso tarkoittaa laajempia yksiköitä kuin yksi äännesegmentti. Puherytmi, intonaatio, lause- ja sanapainot ovat näitä. (Lintunen 2014, 165—166.)

Viestinnässä puheen ymmärrettävyys on tärkein kriteeri. Tärkeitä ovat myös tarkkuus ja sujuvuus. Nämä voivat vaihdella oppijan tavoitteiden tai tilanteen mukaan. Ne kuitenkin muodostavat jatkumon, jossa tarkkuuden lisääntyessä sujuvuus vähenee tai toisinpäin. Jos puhutaan nopeasti, niin kaikki äänneet eivät tule lausuttua yhtä selkeästi, tai kun halutaan ääntää joku sana tarkasti, puhe hidastuu. Hyvän ääntämisen kriteeri on kuhunkin kielenkäyttötilanteeseen optimaalisen tarkka ja sujuva, ymmärrettävä puhe. Kuulija voi ymmärtää puhujan viestin väärin huonon ääntämisen vuoksi. Tämä on mahdollista minimiparisanoissa,

jotka eroavat toisistaan vain yhden äänen osalta. Lauseen merkitys voi myös muuttua prosodisten piirteiden vuoksi. Laskeva tai nouseva intonaatio erottaa kysymyslauseen väittämästä monissa kielissä. Väärä intonaatio voi tällaisessa tapauksessa muuttaa viestin merkityksen. On aika harvinaista, että asiayhteys olisi niin tulkinnanvarainen, että viestin merkitys muuttuisi minimiparien virheen seurauksena. Mutta jos puhujan ääntämisessä on paljon häiritseviä tekijöitä, niin kuulijan yrittäessä ymmärtää kuulemaansa, häneltä menee osa viestistä ohi. Ja jos kuunteleminen vaatii erityisen suurta keskittymistä, voi käydä niin, että kuulija siirtyy muihin ajatuksiin. (Lintunen 2014, 166—167.)

Lintunen (2014, 167) vertaa ääntämistä käyntikorttiin. Puhuja ojentaa ensimmäisenä käyntikorttinsa kuulijalle. Tämän perusteella kuulija muodostaa mielikuvansa puhujasta ja hänen kielitaidostaan. Kuulija arvioi puhujaa subjektiivisesti ääntämisen perusteella. Puhujan koko kielitaito saattaa tulla arvioiduksi pelkästään ääntämisen perusteella. Riippumatta puhujan sanastollisista tai kieliopillisista taidoista, hyvän ääntäjän kielitaitoa saatetaan pitää parempana kuin huonommin ääntävän. Ääntäminen herättää subjektiivisia mielikuvia ja saattaa siten vaikuttaa kuulijan mielikuvaan puhujasta. Tämä on tärkeää tiedostaa ja tavoite kannattaa asettaa jonkinlaiseen neutraaliin ääntämismalliin.

7.2 Ääntämisen oppimisesta

Kuronen (2010 i.a.) viittaa kokeneen ruotsalaisen ääntämisen tutkijan ja opettajan, Olle Kjellin kirjaan ”Svensk prosodi i praktiken” jossa on kuuden kohdan ohjelma ääntämisen oppimiseen:

1. Kuuntele
2. Kuule
3. Matki
4. Hanki palautetta
5. Tuota
6. Suodata

Kurosen (2010 i.a.) mukaan ensisijaisen tärkeää ääntämisen oppimisessa on oman korvan ahkera ja jatkuva harjoittaminen. Opittavaa kieltä kannattaa kuunnella paljon. Nykyään on monia mahdollisuuksia kuten radio, televisio ja äänikirjat, sosiaalista mediaa unohtamatta. Oikeiden asioiden kuulemaan oppiminen on tärkeää. Tässä auttaa tieto opittavan kielen prosodiasta ja äänteistä. On todettu, että tieto opittavan kielen ja äänteiden ominaisuuksista auttaa kuulemaan äänneet oikein. Tieto vahvistaa korvan kuulemaa. Jotta pystyy tuottamaan oikeita äänteitä, tulee ensin kuulla ne oikein. (Kuronen 2010 i.a.)

Puheen tuottamiseen tarvittavat hermo- ja lihaskäskytykset tarvitsevat oikeanlaiset auditiiviset muistijäljet. Muistijäljen puuttuessa tai ollessa vääränlainen ei ääntämisestä voi tulla oikeaa. Kohdekielen puhetta kannattaa yrittää matkia. Pa-laute tässä harjoittelun vaiheessa on tärkeää. Siinä vaiheessa kun oppija pystyy itse suodattamaan tuottamaansa puhetta, hän on jo pitkällä. Tietoisuus omasta ääntämisestä, osaamisesta ja puutteista on tärkeää oppimisen kannalta. Lapista kannattaa ottaa mallia kielen oppimiseen. Äänteiden, tavujen ja sanojen uudelleen ja uudelleen toistaminen tuottaa tulosta. Täydelliseen ja idiomaattiseen uuden kielen ääntämiseen on murrosiän jälkeen vaikea päästä. Oikein hyvän puhumisen ja ääntämisen tason voi kuitenkin ahkeralla harjoittelulla saavuttaa. (Kuronen 2010 i.a.)

Viulunsoittoa ei opi kuuntelemalla, samoin on uuden kielen ääntämisen laita. Koska ääntäminen on korvan ja puheentuottamiseen tarvittavien lihasten motorinen taito, sen voi oppia vain harjoittelemalla. (Kuronen 2010 i.a.)

8 THAIN OPPIMATERIAALIN SISÄLTÖSUUNNITELMA

Elementit, joita minkä tahansa kielen oppimateriaalissa tarvitaan, ovat pääpiirteiltään samat, kielestä riippumatta. Jokaisessa kielessä on tietysti erityispiirteitä, jotka tulee huomioida.

Substantiivien yhteydessä tulee huomioida erisnimet ja yleisnimet. Kielen muuttumisen myötä lainasanat ovat tavallisia thain kielessä. Niitä on, niin kuin aiemmin on mainittu, vanhoista kielistä lainattuja ja nykyään enenevässä määrin englanninkielestä poimittuja. Näiden kirjoittamisessa on omat niksinsä. Yksi oppimisen alue on yhdyssanat eli pää/etu-substantiivista ja joko kuvailevasta verbistä tai substantiivista yhdistetty sana. Klassifikaattorit liittyvät oleellisesti substantiiveihin kun ilmaistaan lukumäärää. Niistä on ihan omat listansa ja ne on hyvä oppia sitä mukaa kun opiskelee substantiiveja. Sanajärjestykset erilaisten lauseiden kohdalla ja pronominijärjestelmät ovat tärkeitä kielioppisisältöjä. Verbit, verbiyhdistelmät ja niiden käyttö kuuluvat opittaviin asioihin. Pronominijärjestelmät thain kielessä ovat ihan omanlaisensa. Niiden runsaus, monimuotoisuus ja kuvailevuus tekevät oppimisesta mielenkiintoista ja haastavaa. Omat osionsa tarvitsevat ajan ilmaiseminen, numerot, mitat ja määrät. Kysymys- ja kieltolauseet sisältyvät opittavaan ainekseen. Prepositiot, adverbit ja paikkaa määrittelevät sanat kuuluvat myös opittaviin asioihin. (Smyth 2002, 23—199; Kuparinen & Tapaninen 2015, 4—5.)

Vaikka kysymyksessä ei ole varsinaisesti matkailijoille suunnattu oppikirja, tulee kirjassa olemaan oma osionsa valmiille perusfraaseille, joiden osaamisella pääsee alkuun thain puhumisessa. Tavoitteenani on koota sanastot, aihealueet ja kielioppiasiat niin, että kunkin aiheen yhteydessä oppimista voi tehostaa elaboroinnilla. Opiskelijoita kannustetaan rakentamaan omaa viestintää ja keskustelunpätkiä opittavasta aihealueesta ja sanastosta.

Aikuiselle oppijalle suunnatun oppimateriaalin tulee sisältää kieliopin eri osa-alueista selkeät peruskokonaisuudet. Hienosäätöä ja syvemmälle menevää tietoa löytyy englannin kielellä sitä tarvitseville.

Ääntämisen harjoittelun helpottamiseksi tulevaan oppikirjaan tulee kuulumaan äänite, jolta voi kuunnella kirjan sisältämät keskustelut syntyperäisen thailaisen puhumana.

Suunnitelmani on, että kielioppiasiat kulkevat aihepiirien ja sanastojen kanssa rinnakkain läpi koko materiaalin. Käytännössä kaikille eri elementeille täytyy rakentaa oma värikoodi tai joku muu vastaava, niin että elementit on helppo löytää valmiista oppikirjasta.

Thain kielen aakkoset, niiden lukeminen, ääntäminen ja kirjoittaminen kuuluvat minun mielestäni tähän kokonaisuuteen. Kirjainten ääntämiseen ja toonien määräytymiseen on selkeät säännöt, jotka mahdollistavat lukemaan oppimisen. Väähäinenkin lukutaito monipuolistaa ja laajentaa oppimismahdollisuuksia suuresti.

Oppimateriaaliin on tarkoitus sisällyttää joko omana lukunaan tai sitten asiayhteyksiin liitettyinä tavallisimpia arkipäivässä vastaan tulevia lyhyitä tekstejä. Thain sanat ovat lyhyitä, joten erilaisten kylttien ja viittojen sisältämiä ”viestejä” voi oppia tunnistamaan kokonaisen sanahahmon tunnistamalla.

8.1 Sanasto

Kielen omaksumisen keskeisiä tekijöitä ovat sanavaraston koko, laajuus ja hallinta. Vaikka viestijä osaisi kieliopin miten hyvin tahansa, mutta ei hallitsisi sanastoa, niin viestintä ei onnistuisi. (Juurakko & Airola 2002, 147.)

Vieraan kielen oppimisessa ensimmäisiä askeleita on uuden kielen sanaston ymmärtäminen. Tutkimukset osoittavat, että jos tekstin sisältösanoista neljäsosa on lukijalle tuntemattomia, niin tekstin ymmärtäminen heikkenee merkittävästi. Sisältösanoiksi lasketaan substantiivit, verbit, adjektiivit ja adverbis. Aktiivinen sanaston ja sanojen hallinta on ensimmäinen ehto vieraalla kielellä viestittäessä. Seuraava askel on opittavan ja opitun sanaston soveltaminen uusiin kielenkäyttötilanteisiin. Jos sanastoja harjoitellaan irrallisina elementteinä, niille ei synny

kestomuistiin tarpeeksi kiinnekohtia. Ne unohtuvat helposti koska asiaan läheisesti liittyvät muut sisältösanat puuttuvat. Tällainen harjoittelu jää pintaprosessin tasolle. (Kristiansen, 2001, 47—49.)

Riittävä sanavarasto määrittyy Niitemaan (2014, 141) mukaan kunkin oppijan omien tavoitteiden mukaan. Sanomalehden lukeminen vaatii huomattavasti laajempaa sanavarastoa kuin torilla asioiminen tai puutarhurin kanssa neuvottelu. Aiemmin eurooppalaisessa viitekehyksessä kirjattiin eri taitotasojen sanamääriä ja niitä vastaavia sanaluetteloita. Itsenäisen kielitaidon tasoon B1 määriteltiin kuuluvan noin 2000 sanaperhettä. (Sanaperheeseen kuuluu kantasanan lisäksi taivutusmuodot ja johdannaiset.) Opetushallituksen (i.a.) julkaisema Kielitaidon tasojen kuvausasteikko kertoo sanallisessa muodossa, mitä taitoja kullakin tasolla edellytetään. Eri kielissä B1-tasoon tarvittava sanamäärä vaihtelee paljonkin. Ranskan kielessä riittää alle 2000 sanaa, kun englannissa samaan tasoon tarvitaan noin 2500 sanaa. Nykyään ei enää käytetä sanaluetteloita, koska painotetaan kielenoppijan taitoa käyttää sanavarastoaan. (Niitemaa 2014, 141—143.)

Esimerkiksi oppikirjoissa *Oma suomi 1* (Kuparinen & Tapaninen 2015) on lähes 2000 suomen sanaa ja Beckerin, *Thai for Beginners* (1995) on noin 800 sanaa. Tavoitteena on, että tulevaan *Jindii thi dai ruuzak* oppikirjaan tulee noin tuhannen sanan sanasto. Tuhat sanaa on sellainen määrä, että tavallisimmat arkielämän kommunikaatiotilanteet sujuvat kohtuullisesti. (Thai Language Information i.a.)

8.2 Tehtävät

Kristiansen (2001, 36) kuvailee lasten kielen oppimista. Lapsi oppii niin, että hän kokeilee ja käyttää sanoja erilaisiin tarkoituksiin ja erilaisissa tilanteissa. Samalla hän soveltaa kielioppirakenteita tietämättään. Viestimään oppiessaan lapsi samalla sisäistää omalle kulttuurilleen tyypillisen sosiaalisen vuoropuhelun ja sille ominaiset merkitysten rakenteet. Samalla tavalla, tulisi aikuisen oppijan päästä kokeilemaan ja harjoittelemaan oppimaansa vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Luokkatilanteessa opiskeltaessa tehtävien tulisi ohjata oppija tuottamaan omaa

viestintää, omia ilmaisuja opitun sanaston ja kieliopin pohjalta. Tutkimus osoittaa, että omien kielellisten skeemojen pohjalta tapahtuva sekä suullinen että kirjallinen viestintä jää parhaiten mieleen. (Kristiansen 2001, 36.)

Harjoittelutehtävien tulee siis olla sellaisia, että oppija joutuu niitä tehdessään konstruoimaan jatkuvasti uusia tietorakenteita. Samalla hän kaiken aikaa joutuu tarkistamaan, täydentämään ja muuntamaan entisiä tietorakenteitaan. Tehtävissä tulee ottaa huomioon suullisen ja kirjallisen viestin ymmärtäminen. Niiden tulee olla sellaisia, että ne kannustavat opitun kieliaineksen soveltamiseen uusissa viestintätilanteissa. Tehtävien tulee ohjata oppija omin sanoin tuottamaan ja harjoittelemaan sanastoa, kielioppia ja sekä suullista että kirjallista diskurssia. (Kristiansen 2001, 39—40.) Diskurssilla (lat. *discursus*, juosta ympäriinsä) tarkoitetaan yleisesti kirjoitettua ja puhuttua viestintää. Termin merkitys vaihtelee käyttäjän ja tarkastelun lähtökohtien teoreettisen viitekehyksen mukaan. (Wikipedia i.a.) Koska uuden kielen käyttötaito on useimpien oppijoiden tavoitteena, on tärkeää, että tehtävät painottuvat oman tuotoksen harjoitteluun unohtamatta kuitenkaan puheen ja tekstin ymmärtämistä. Sekä suullinen, että kirjallinen harjoittelu ovat tärkeitä. Puhumaan voi oppia vain puhumalla, mutta kirjallinen viestinnän harjoittelu tukee suullista harjoittelua ja lisää kesto- ja muistia. (Kristiansen 2001, 40—42.)

Monet elaborointitavat ovat ehkä jo tuttuja aikaisemmista kielten opiskelukokemuksista, niistä ei vain ole käytetty nimeä elaborointi. Kielten oppimiseen sopivia elaborointitapoja ovat esimerkiksi seuraavat:

1. Tee sanasta lause — mielellään pitkä virke.
2. Pidennä lausetta lisäämällä siihen määreitä (alkuun / sisään / loppuun).
3. Pidennä virkettä lisäämällä siihen uusia lauseita.
4. Jatka lausetta haluamallasi tavalla.
5. Päättele lauseesta puuttuva sana.
6. Lisää lauseeseen syy tai seuraus.
7. Muunna lausetta.
8. Harjoittele erityisesti pitkiä sanoja.
9. Tee sanasta kysymys. (joku muu vastaa)

10. Yhdistä samaan virkkeeseen kaksi merkitykseltään kaukaista sanaa. (Käytä tarvittaessa useampia virkkeitä.)
11. Tuota alusta alkaen loogisesti etenevää puhetta ja kirjoitusta pohjana myös useampi sana, erityisesti neljän sanan ryhmä, tetrardi. Koska silloin muistat sanat hyvin.
12. Tee hullunkurinen lause.
(Kristiansen 2001, 110.)

Juurakko & Airola (2002, 154) puhuvat tietoisuuden lisäämisestä esimerkiksi sanastojen oppimisen kohdalla. Tämä tarkoittaa, että oppijan on itse oltava tietoinen oppimisestaan. Sanapäättely ja sananmuodostus eivät ole alkutason harjoituksia, kun opittavana on näinkin poikkeava kieli kuin thai. Sanojen ryhmittelytehtävät taas ovat toimivia myös thain kielen oppimisessa. Sanakorttien laatiminen on todettu tehokkaaksi keinoksi oppia sanoja. Kortteja voi ryhmitellä ja täydentää monella tapaa. Juurakko & Airola (2002, 162) viittaavat Watanaben tutkimuksiin sanastojen käytöstä oppimisen tukena. Niissä huomattiin, että tekstin sivussa annetut suorat sanaselitykset tai monivalintatehtävät auttoivat sanojen oppimisessa ja muistamisessa.

8.3 Aihepiirit

HuaHinin Seudun Suomalaiset ry:n thain kielen opiskelijoiden jatkoryhmän kanssa keskustelimme tilanteista ja haasteista, joita Thaimaahan muuttava tai siellä pitkään oleskelevä henkilö kohtaa. Useimmilla ryhmän jäsenistä on jo useamman vuoden kokemus Thaimaassa asumisesta. Osa heistä on asunut myös muualla ulkomailla. Ulkomaille muuttava henkilö kohtaa tietyt asiat riippumatta siitä, mihin maahan hän muuttaa. Fintran muuttajan valmentautumisopissa ”Työ ja Koti Maailmalla” ulkomaille muuttavalle on pitkä lista asioista, jotka tulee muistaa ja joista tulee huolehtia ulkomaille muuttaessa (1998, 133—134.) Käytännössä Thaimaan-suomalaiset kokosivat lähes saman listan oleellisista asioista. Opinnäytetyössänihän ei tietenkään olla tekemässä muistilistaa huolehdittavista asioista, vaan aivoriihi-työskentelyn avulla koottiin oppimateri-

aalin aihepiirit. Tarkoitus on, että aihepiirit kattavat oleellimmat arkielämään liittyvät tapahtumat ja kohtaamiset. Niiden pohjalta rakentuvat sitten kunkin luvun sanastot. (LIITE 3 Ehdotuksia aihepiireiksi)

Seuraavana Rissasen (2016) ehdotuksen mukaan muotoiltu runko oppikirjan aihepiireiksi.

1. Vuorovaikutus
 - 1.1. Käyttäytyminen
 - 1.2. Nimet
 - 1.3. Tervehtiminen
 - 1.4. Kohteliaisuussanat
 - 1.5. Kysyminen
 - 1.6. Pronominit
2. Ajanilmaukset
 - 2.1. Juhlapäivät
 - 2.2. Lukusanat
 - 2.3. Kellonajat
 - 2.4. Kalenteriaika
3. Ympäristö
 - 3.1. Paikannimet
 - 3.2. Luonto ja eläimet
 - 3.3. Miljöo (kaupunki, maaseutu)
 - 3.4. Nähtävyydet
 - 3.5. Värit ja muut ominaisuudet
4. Ruoka
 - 4.1. Perinneruoat
 - 4.2. Ruoka-aineet
 - 4.3. Ostosten teko
 - 4.4. Ravintolassa
5. Terveys
 - 5.1. Terve ja sairas
 - 5.2. Terveystenhoito
 - 5.3. Sairaanhoido
6. Asuminen
 - 6.1. Koti ja perhe

- 6.2. Rakennukset
- 6.3. Hankinta
- 7. Yhteiskunta
 - 7.1. Järjestelmät ja rakenteet
 - 7.2. Palvelut
 - 7.3. Talous
 - 7.4. Työelämä
 - 7.5. Koulutus
- 8. Kulttuuri
 - 8.1. Merkkihenkilöt
 - 8.2. Taide
 - 8.3. Viestintä
 - 8.4. Vapaa-aika

Tässä aihepiiriluetelossa samoin kuin liitteessä 3, ehdotettuja aiheita on varsin paljon. Oppimateriaali, jonka tarkoitus on esitellä kielen perusteet selkeästi, täytyy rajata tarkasti. Thain kieli ja kulttuuri on monimuotoinen ja rikas ilmaisultaan, joten perusoppikirjaan ei mahdu kaikki edellä esitetyt aihepiirit laajoina kokonaisuuksina.

9 PÄÄTELMIÄ

Ollessani keväällä 2015 ensimmäisen kerran KV-vaihdossa HuaHinissa Thaimaassa, minulle ehdotettiin oppimateriaalin kokoamista. HuaHinin Seudun Suomalaiset ry:n thain kielen opiskelijat ilmaisivat sopivan oppimateriaalin puuttumisen. Yhdistyksen hallituksen käsiteltäessä asian teimme suullisen sopimuksen ja suunnitelman aikataulusta. Suomeen palattuani neuvottelin asiasta Diakin lehtorin kanssa ja tehtäväni muotoutui ja tarkentui. Opinnäytetyössäni suunnittelin tutustuvani oppimisen teorioihin aikuisopiskelun kannalta, muihin oppimateriaalin kokoamisessa tarpeellisiin ja tärkeisiin elementteihin sekä hahmottelevani malliluvun tai kaksi liitteeksi työhöni.

Alun perin en hahmottanut tehtäväni laajuutta. En ajatellut sitä, kuinka paljon vaihtoehtoja ja tietoa, varsinkin teoriataustan kokoamiseksi on olemassa ja mitä se vaatisi sopivien ja oikeiden materiaalien löytämiseen ja valitsemiseen. Koko työskentelyprosessin aikana erilaisissa valinoissa minua auttoi palaaminen alkuperäiseen ”tehtävään” eli oppimateriaalin kokoamiseen ja laatimiseen aikuiselle oppijalle.

Oppimisteorioita on todella paljon. Kävin muutamia niistä lyhyesti läpi työni alkuosassa. Valitsin nämä teoriat mukaan sen perusteella, miten ymmärsin niiden selittävän ja viitoittavan aikuisten oppimista. Suggestopedinen opettaminen ja oppiminen olisi ollut hyvin mielenkiintoine alue, mutta siinä edellytetään opettajan erityisosaamista ja hyvää perehtymistä aiheeseen ja metodeihin. Tehtävänantoni ja kohderyhmäni huomioiden, jätin suggestopedisen oppimismallin pois työstäni.

Oppiminen on monimutkaista toimintaa, johon tarvitsemme mukaan sekä ajattelumme, tunteemme että tekemisemme. Behaviorismi korostaa taitojamme ja käytöstämme. Uuden kielen oppimisessa on monia asioita, joiden mieleen painaminen edellyttää sinnikästä toistamista ja harjoittelua. Humanistinen oppimiskäsitys keskittyy sisäiseen persoonamme ja oman minän kasvaminen nähdään yhtä tärkeänä kuin uuden tiedon tai taidon oppiminen. Aina kun ihminen oppii

uutta kieltä, hän oppii myös kielen taustalla olevaa kulttuuria. Itseohjautuvan oppimisen juuret pohjaavat humanistiseen oppimiskäsitykseen. Koska kohderyhmäni aikuisilla oppijoilla ei yleensä ole ulkoa tulevaa pakkoa uuden kielen oppimiseen, on tärkeää, että he tiedostavat tavoitteensa ja oman vastuunsa koko oppimisprosessista. Kognitiivinen oppimiskäsitys keskittyy aivojen suorittamaan tiedon prosessointiin. Huomioitavia seikkoja ovat muistin toimiminen ja ongelmanratkaisu oppimistilanteissa. Sosiokognitiiviseen käsitykseen kuuluu oppiminen tarkkailun, matkimisen ja ohjauksen kautta. Vuorovaikutuksella on tässä prosessissa suuri merkitys. Konstruktivinen oppimiskäsitys painottaa oppijan omaa työtä: merkityksen rakentamista saatavasta informaatiosta ja omasta kokemuspohjasta. Konstruktivistiseen oppimiskäsitykseen läheisesti liittyvät skeemateoria ja varsinkin elaborointiteoria antavat selkeitä työkaluja oppimiseen. Alue jota en tässä työssäni ole käsitellyt ollenkaan on erilaiset oppimisstrategiat. Aikuisella oppijalla on kokemusta ja itsetuntemusta, jotka auttavat häntä löytämään juuri hänelle sopivat oppimisstrategiat. Aikuisella oppijalla on monta etua tiedoistaan, taidoistaan ja ennen kaikkea elämänkokemuksestaan. Avoimin mielin ja näitä hyödyntäen oppiminen voi olla antoisaa ja voimaannuttavaa. Monelle meistä olisi vain ennen sitä tarpeellista päästä eroon virheellisistä skeemoista, jotka vähättelevät, että ”en minä mitään opi, en muistakaan mitään”.

Oppimateriaalin perussisältöjen, aihepiirien, kieliopin, tekstien, tehtävien ja sanaston lisäksi oman haasteensa tähän työhön toi kohdekieli. Thain kieltä opiskellessa uusia haasteita tuovat erilainen aakkosto, uudet vieraat äänneet ja kielen toonit. Niihin paneutuminen perusteellisesti suomalaisen oppijan näkökulmasta tarvitsisi ihan oman tutkimuksensa. Toisaalta olisi erittäin mielenkiintoista kehittää oikeanlaista harjoittelumateriaalia ja -tehtäviä, jotka pohjautuisivat elaborointimenetelmään. Sopivien harjoitusten olemassaolo helpottaisi monen kielenoppijan edistymistä, riippumatta siitä opiskelevatko he itsenäisesti vai ryhmässä.

Toinen opiskelijavaihtojaksoni mahdollisti joidenkin käytännön asioiden testaamisen ja kehittämisen. Esimerkiksi mahdollisimman oikeanlaiseen ääntämiseen johtavaa foneettista kirjoitusmallia testattiin yhteistyössä suomalaisten thain kielen opiskelijoiden kanssa HuaHinissa keväällä 2016. Oppimateriaalissani päädyin suomalaisittain kirjoitettuun foneettiseen ”aakkostoon”. Muutama lisäys, tai

oikeammin kirjaimen vaihtaminen, tuovat mielestäni sujuvuutta tekstin lukemiseen ja ääntämiseen. Esimerkiksi IPAsta (International Phonetic Alphabet) tuttu ŋ merkki kuvaa mielestäni thain kielen ”äng” äännettä paremmin kuin ihan suomalaisittain kirjoitettu ng. Koska toonimerkit merkitään vokaalien yläpuolelle, olisi mielestäni sekaannuksen estämiseksi öö:n ja ää:n pilkut hyvä jättää pois ja käyttää esimerkiksi ö/ø tai ə ja ä/ɛ, joita on käytössä englanninkielisissä thain oppikirjoissa, joten ne olisivat joillekin oppijoille jo tuttuja. Lisäoppia olisin tarvinnut käytännössä tekstin kirjoittamiseen. Foneettisessa tekstissä tarvittavien toonimerkkien tulisi olla suoraan vokaalin yläpuolella, minun tekstikäsittelytaitoni eivät siihen yltäneet. Edelleen harkinnan alla on oppimateriaaliin tuleva thain kirjoittamisen osuus. Monet kokevat lukemisen opettelemisen mahdottomana ja tarpeettomana. Heille riittää kohtuullinen kommunikaation taso, jolla selviää tavallisimmista arkeen kuuluvista viestintätilanteista. Yhtään syvemmälle tähtäävä kielen osaaminen edellyttää myös lukemisen opettelun. Thain lukeminen ei itse asiassa ole edes vaikeaa, siihen pääsee käsiksi kirjainten ja toonisääntöjen opettelulla. Kun nämä osaa, pystyy lukemaan thaita, vaikkei kaikkia sanoja ymmärtäisikään. Kirjoittaminen on sitten huomattavasti haasteellisempaa.

Oppikirjan tekemiseen liittyvien virallisten sopimusten neuvottelemisen ja tekeminen tulevat tapahtumaan vuonna 2017. Ne ovat asioita, joihin on hankittava luotettavaa ja osaavaa apua alan ammattilaiselta. Tulevan kirjan sivujen ja kappaleiden ulkoasu on myös oman erityisosaamisensa edellyttävä elementti. Thain kielen ja kielioppiosien oikeellisuus tullaan tarkastuttamaan natiivilla asiantuntijalla, jotta ne varmasti ovat hyvää thaita. Samoin koen tarpeelliseksi, että oppimateriaaliin liittyvä äänite tulee tehdä niin, että sen mallikeskustelut ovat thailaisten lukemia.

Opinnäytetyön varsinainen kirjoittaminen jäi loppusyksyyn 2016, vaikka olin periaatteessa aloittanut kirjoittamisen ja lähdeostosten lukemisen jo edellisenä syksynä. Opiskelumme kuuluvien harjoittelujen suorittaminen vei niin paljon aikaa ja voimavaroja, etten pystynyt etenemään ajattelemallani tavalla. Nyt syksyllä pystyin kuitenkin tyhjentämään kalenteriani ja paneutumaan kirjoittamiseen täysipainoisesti. Opin paljon itsestäni tämän prosessin aikana. Tasapainoon arjen velvoitteiden ja uusien innostavien ja kiinnostavien projektien välillä tarvitsee

kiinnittää aiempaa enemmän huomiota. Tehtävien priorisoiminen on entistä tärkeämpää, koska yhden ihmiselämän aikana ei ehdi tehdä kaikkia kiinnostavia asioita. Tiedostan myös, että kun priorisoi ja paneutuu, niin tuloksesta tulee parempi. On ollut rohkaisevaa huomata, että pystyn edelleen omaksumaan uusia tietoja ja taitoja.

Kielen, kommunikoinnin ja kulttuurin oppiminen avartaa maailmaamme ja vähentää ennakkoluulojamme. Jokainen meistä voi oppia uutta, kukin omista lähtökohdistaan käsin.

LÄHTEET

- Alanko, Heikki & Rousku, Kristiina 1998. Työ ja koti maailmalla. Helsinki: FINTRA
- Becker, Benjawan Poomsan 1995. Thai for Beginners. Bangkok: Paiboon Poomsan Publishing.
- Becker, Benjawan Poosan 2007. Thain Kieltä Turisteille. Bangkok: Paiboon Publishing. Helsinki: Delfiini Kirjat.
- Diakonia-ammattikorkeakoulu 2010. Kohti tutkivaa ammattikäytäntöä. Opas Diakonia-ammattikorkeakoulun opinnäytetöitä varten. C, Katsauksia ja aineistoja 17. Verkkojulkaisuna:
<http://www.diak.fi/opiskelu/opinnaytetyo/Documents/Kohti%20tutkivaa%20ammattikäytänää.pdf>
- Edmonson, W. 2000. What We Know about Language Learning, and Some Implications for Language Teaching. Teoksessa P. Kaikkonen & V. Kohonen (toim.) Minne menet, kielikasvatus? Näkökulmia kielipedagogiikkaan. Jyväskylän Yliopisto. Opettajankoulutuslaitos. 11—25
- Ethnologue, Languages of the World i.a. Thai. Viitattu 31.10.2016.
<http://www.ethnologue.com/subgroups/tai-kadai-1>
- Finn Lectura i.a. a Foneettiset kirjoitusjärjestelmät. Viitattu 21.10.2016.
<https://fl.finnlectura.fi/verkko//esittely/sivu110.htm>.
- Finn Lectura i.a. b Soinnilliset ja soinnittomat äänteet. Viitattu 23.10.2016.
<https://fl.finnlectura.fi/verkkosuomi/Fonologia/sivu131.htm>
- Higbie, James 2011. Essential THAI, A guide to the basics of the Thai language. Bangkok: Orchid Press.
- Hoikka, Veijo 2008. Suomi Thai Suomi. Surin: Hoikka
- Juurakko, Taina; Airola, Anneli 2002. Tehokkaampaan kielenoppimiseen. Hämeenlinna: Hämeen ammattikorkeakoulu.
- Jyväskylän Ammattikorkeakoulu i.a. Oppimiskäsitykset. Viitattu 25.10.2016.
<http://oppimateriaalit.jamk.fi/oppimiskäsitykset/oppimiskäsitykset/humanistinen-kokemuksellinen-oppiminen/>

- Järvinen, Heini-Marja 2014. Katsaus kielenoppimisen teorioihin. Teoksessa Pietilä, Päivi & Lintunen, Pekka (toim.) Kuinka kieltä opitaan. Helsinki: Gaudeamus Oy. 68—88
- Kauppila, Reijo A 2003. Opi ja opeta tehokkaasti. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Knowles, Malcolm S. 1975. Self-directed learning: A guide for learners and teachers. New York: Association Press.
- Koro, Jukka 1993. Aikuinen oppimisensa ohjaajana. Teoksessa Jukka Tuomisto (toim.) Aikuisten oppimisen uudet muodot. Helsinki: Kirjastopalvelu Oy. 21—50.
- Kristiansen, Irene 2001. Tehokkaita oppimisstrategioita. Porvoo: WSOY.
- Kuparinen, Kristiina & Tapaninen, Terhi 2015. Oma Suomi 1, suomea aikuisille. Helsinki: Otava.
- Kuronen, Mikko 2008. Ruotsin ääntämiskurssi i.a. Ääntämisen oppimisesta. Viitattu 31.10.2016. <http://users.jyu.fi/~mijukuro/oppimisesta>
- Learn the Thai Alphabet i.a. Vowels. Viitattu 25.10.2016. <http://www.thaialphabet.net/vowels-chart/>
- Lintunen, Pekka 2014. Ääntämisen oppiminen ja opettaminen. Teoksessa Pietilä, Päivi & Lintunen, Pekka (toim.) Kuinka kieltä opitaan. Helsinki: Gaudeamus Oy. 165—187.
- Merriam, Sharan B & Bierema, Laura L 2014. Adult learning: linking theory and practise. San Francisco: Jossey-Bass. Viitattu 25.10.2016. Saatavissa <http://www.nelliportaali.fi>, Ebrary-aineisto
- Niitemaa, Marja-Leena 2014. Kuinka vieraan kielen sanoja opitaan ja opetetaan. Teoksessa Pietilä, Päivi & Lintunen, Pekka (toim.) Kuinka kieltä opitaan. Helsinki: Gaudeamus Oy. 138—164.
- Nuolijärvi, Pirkko 2001. Kieli kulttuurissa. Tieteessä tapahtuu 2001/7 Luettu 14.11.2016 <http://www.tieteessatapahtuu.fi/017/nuolijarvi.htm>
- Opetushallitus i.a. Kielitaidon tasojen kuvausasteikko. Viitattu 5.11.2016. http://www.oph.fi/download/111628_KIELITAIDON_TASOJEN_KUVAUSASTEIKKO.pdf
- Pajunen, Elisabet; Pajunen, Yrjö; Markkanen, Jyrki; Kaewphan, Suwisa & Gummerus kustannuksen sanakirjatoimitus (toim.) 2011. Matkalle mukaan, Suomi-Thai-Suomi sanakirja. Porvoo: Gummerus Kustannus Oy.

- Rissanen, Terhi 2016. Yliopettaja, Diakonia-ammattikorkeakoulu. Sähköposti 16.11.2016. Helsingissä.
- Salovaara, Hanna 2004. Nykyaikaisen oppimistutkimuksen taustaa: Sosiokognitiivinen näkemys. Suomen Virtuaaliyliopisto Internetaineisto. Viitattu 27.10.2016.
http://tievie.oulu.fi/verkkopedagogiikka/luku_3/sosiokognitiivinen.htm
- Seppänen, Seppo & Tookiirri, Wanidaa 2006. Suuri Suomi Thai Suomi. Siri Books European.
- Seppänen, Seppo 2009. Uusi Thai Sanakirja. Pattaya: Pattaya Books Export Co.,Ltd.
- Smyth, David 2002. Thai An Essential Grammar. New York: Routledge.
- Suomisanakirja.fi i.a. Sivistyssanakirja. Viitattu 10.11.2016.
<http://www.suomisanakirja.fi/andragogiikka>
- Thai Language Information i.a. 1000 Frequent Used Words. Viitattu 02.11.2016. http://thailang.nectec.or.th/thaichar/tones_signs.php
- thai-language.com i.a. Overview. Viitattu 27.4.2016. <http://www.thai-language.com/ref/consonants>.
- Tieteen termipankki i.a. a Kielitieteen termipankki. Viitattu 13.4.2016.
<http://tieteentermipankki.fi/wiki/Kielitiede>.
- Tieteen termipankki i.a. b Kielitieteen termipankki. Viitattu_14.11.2016.
<http://tieteentermipankki.fi/wiki/Kielitiede:rekisteri>
- Wikipedia i.a. Diskurssi. Viitattu 5.11.2016. <https://fi.wikipedia.org/wiki/Diskurssi>
- Wikisanakirja i.a. Viitattu 28.4.2016. <https://fi.wiktionary.org/wiki/glottaaliklusiiili>

LIITE 1: Fonotaktinen konsonanttitaulukko

nimi		sanan alussa tai sisällä	sanan lo- pussa	sana jossa kirj. ääntyy samalla ta- valla
ก	kaõ ka`i kana	k	k	kana
ค	khõõ kha`i muna	kh*	k	
ค	khõõ khwaai puhveli	kh*	k	
ค	khõõ rakhaŋ kello	kh*	k	
ง	ŋõõ ŋuu käärme	ŋ / ng*	ŋ / ng	kengät
จ	zõõ zaan lautanen	z	t	John(engl) zeta
จ	chõõ ching pikkusymbaalit	ch*	t	
จ	chõõ cha`aŋ elefantti	ch*	t	
จ	sõõ so`o ketju	s	t	sata
จ	chõõ (ka)chøø puu	ch*	t	
จ	jõõ ji`ŋ tyttö	j	n	jatkaa
จ	dõõ cha`daa näytös- kruunu	d	t	Daavid
จ	tõõ pata`k piikkisauva	t	t	Taneli
จ	thõõ tha`an jalusta	th*	t	
จ	thõõ monthoo Indran ku- ningatar	th*	t	
จ	thõõ tha`u vanhus	th*	t	
จ	nõõ neen munkkikokelas	n	n	neljä
จ	dõõ de`k lapsi	d	t	kodin
จ	tõõ ta`u kilpikonna	t	t	tupa
จ	thõõ thu`ŋ pussi	th*	t	
จ	thõõ thaha`an sotilas	th*	t	
จ	thõõ thoŋ lippu	th*	t	
จ	nõõ nu`u hiiri	n	n	nukke
จ	bõõ bai ma`ai lehti	b	p	banaani
จ	põõ plaa kala	p	p	pilvi
จ	phõõ phy`ŋ mehiläinen	ph*	p	
จ	fõõ fa`a kansi	f	p	faarao
จ	phõõ phaen tarjotin	ph*	p	
จ	fõõ fan hammas	f	p	faarao
จ	phõõ sa`mphau purje- laiva	ph*	p	
จ	mõõ ma`a hevonen	m	m	monta
จ	jõõ ja`k jättiläinen	j	j	jatkaa
จ	rõõ ryø vene	r	n	Risto
จ	lõõ liŋ apina	l	n	laiska

၁	ဝေဝ ဖေ့ၼ် sormus	w*	w	wo- man(engl.)
၂	ဆေဝ် sa'alaá paviljonki	s	t	sata
၃	ဆေဝ် rysi'i askeetti	s	t	sata
၄	ဆေဝ် sy'a tiikeri	s	t	sata
၅	ဟေဝ် hiip lipas	h	ei voi olla	hiiri
၆	လေဝ် zulaá leija	l	n	laiska
၇	ဝေဝ aa`ṅ kulho	äänetön	ei voi olla	koota
၈	ဟေဝ် no'k huuk pöllö	h	ei voi olla	hiiri
	(Smyth 2002,12,13) (Becker 2007,12_16)			

LIITE 2: Thain kielen vokaalit ja diftongit

Tässä taulukossa ääntämisohjeet on kirjattu Kansainvälisellä foneettisella aakkostolla. Useimmat merkinnät ovat selkeitä, muutama merkki tarvitsee ehkä selvennystä.

: tarkoittaa pitkää äännettä.

u vastaa äännettä y, se ääntyy syvemmällä suuontelossa kuin suomalainen y.

? lyhentää äänteen.

ɤ on tässä taulukossa ö. Sen tilalla käytetään myös merkkiä ø.

ɛ on ä äänne.

Tämä taulukko näyttää aika selvästi sen, miten vokaali tarvitsee joko tuon ɔ eli nollakonsonantin tai sen paikalle konsonantin.

อะ	อา	อิ	อี	อึ	อื
a	a	i	i	ue	ue
[a?]	[a:]	[i]	[i:]	[ɯ]	[ɯ:]
อุ	อู	เอะ	เอ	เอะ	เอ
u	u	e	e	ae	ae
[u]	[u:]	[e?]	[e:]	[ɛ?]	[ɛ:]
โอะ	โอ	เออะ	ออ	อัวะ	อัว
o	o	o	o	ua	ua
[o?]	[o:]	[ɔ?]	[ɔ:]	[ua?]	[ua]
เอียะ	เอีย	เอือะ	เอือ	เออะ	เออ
ia	ia	uea	uea	oe	oe
[ia?]	[i:a]	[ɯa?]	[ɯ:a]	[ɤ?]	[ɤ:]
อำ	ไอ	ไอ	เอา	อึ	
am	ai	ai	ao	silences	
[am]	[aj]	[aj]	[aw]	vowel	

(Learn the Thai Alphabet i.a.)

LIITE 3: Ehdotuksia aihepiireiksi

LIITE 4: Oppimateriaali (alustava malli)

Jindii thi dai ruuzak

ยินดี ที่ได้ รู้จัก

SISÄLLYS

KAPPALE	TEEMA JA SANASTO	VIESTINTÄTILANNE	RAKENNE
SIVU			
1.Hyvää päivää!	fraaseja tervehtiminen	tervehtiminen esittäytyminen yksinkertaisia kysymyksiä	persoonapronomeineja kohteliaisuus-sanat
5			
2.Ravintolassa	tilaaminen ruokasanoja juomat laskun maksaminen	tilaaminen	luokittelusanat
18			
3.Tiistaina parturiin	eri palveluita kellonajat viikonpäivät	ajan varaaminen	ajan ilmaiseminen
32			
4.Meillä kotona	kotisanastoa huonekalut perhe/suku	oman asunnon kuvaileminen	minulla on. . .
52			
5.Matkaan	kulkuneuvoja paikkoja	opasteita matkaliput aikataulut	missä mistä mihin
70			
6.Mikä hätänä	tuntemuksia ruumiinosat	voinnin kysyminen	

Oppitunti1

❖ Tervehdyksiä ja kohteliaisuuksia

Sawatdii khrap/kha สวัสดี ครับ/ค่ะ	Hyvää päivää! -iltaa! -huomenta! Näkemiin!
Sabaai dii mai สบาย ดี ใหม่	Hei!
Sabaai dii. สบาย ดี	Mitä kuuluu?
Mai khoi sabaai ไม่ ค่อย สบาย	Kiitos hyvää.
Pen njai เป็น ไง	Paremminkin voisi sujua.
Phop kan mai พบ กัน ใหม่	Miten menee?
Khun chyy arai คุณ ชื่อ อะไร	Nähdään myöhemmin.
Phom/chan chyy. . . . ผม/ฉัน ชื่อ	Mikä nimesi on?
Jindii thii dai ruuzak ยินดี ที่ ได้ รู้จัก	Nimeni on. . .
chen-kan เช่น กัน	Hauska tavata!
khoop khun ขอบ คุณ	niin myös/samoin
khoop khun maak ขอบ คุณ มาก	kiitos
khoo thoot ขอโทษ	paljon kiitoksia
mai pen rai ไม่ เป็น ไร	anteeksi
za tong pai lääu จะ ต้อง ไป แล้ว	ole hyvä/ ei kestä/ ei sillä väliä
faak khwaam khit thyng thyng. . . ฝาก ความ คิด ถึง ถึง	minun täytyy nyt lähteä
	kerrothan parhaat terveisini. . .

Oppitunti 1

❖ Persoonapronominit

	
Yksikkö	Monikko
phom minä(mask.)	rau me
chan /dichan minä(fem.)	
khun sinä	khun te
than sinä (korkeammassa asemassa oleva)	than te (korkeammassa asemassa oleva)
khau hän	khau he
man se	

Thain kielessä persoonapronomineja on enemmän, tai käytetään erilailla kuin suomen kielessä. Ikä, sosiaalinen asema, sukulaisuussuhde, sukupuoli ja tilanteen muodollisuus ovat mm. seikkoja, jotka vaikuttavat siihen miten thailainen viittaa itseensä tai toiseen henkilöön ja siihen miten hän puhuttelee toista.

❖ Kohteliaisuuspartikkelit

Pienet sanat KHRAP (mask.) ja KHA/ KHA (fem.), joita käytetään;

Toimii yksitavuisena "kyllä" vastauksena

Partikkeli joka lauseen loppuun lisättyä ilmaisee että puhuja on kohtelias ja "sivistynyt"

Käytetään puhutellessa nimen perässä kun halutaan kiinnittää jonkun henkilön huomio.

Vastaa sanaa niin? Eli ilmaisee, että kuuntelen.

Oppitunti 1

❖ Sanasto

phom	minä (mies)
ผม	
chan	minä (nainen)
ฉัน	
khun	sinä
คุณ	
chyy	nimi
ชื่อ	
sawatdii	hyvää päivää
สวัสดี	
sabaai dii mai	mitä kuuluu
สบาย ดี ไหม	
sabaai dii	kiitos hyvää
สบาย ดี	
jindii thi daai ruuzak	hauska tavata
ยินดี ที่ได้ รู้จัก	
chen kan	niin myös/samoin
เช่น กัน	
khoo-thoot	anteeksi
ขอโทษ	
mai pen rai	ei kestä
ไม่ เป็น ไร	
khoop khun	kiitos
ขอบ คุณ	
khrap	koht.sana
ครับ	
ka/ka	koht.sana
คะ/ค่ะ	
nii	tämä
นี่	
nan	tuo
นั่น	
noon	tuo kauempana
โน้น	
a-rai	mitä/mikä
อะไร	
chai	kyllä
ใช่	
mai	ei
ไม่	
chai mai	. . eikö?
ใช่ ไหม	
ryy	tai
หรือ	

Oppitunti 1

❖ Keskustelu

- Nuu: sa`wa`tdii kha`
 สวัสดีค่ะ
 Hyvää päivää
- Niilo: sa`wa`tdii khra`p
 สวัสดีครับ
 Hyvää päivää
- Nuu: cha`n chyy` Nuu` khun chyy` a`rai kha`
 ฉัน ชื่อ คุณ ชื่อ อะไร ค่ะ
 Minun nimeni on Nuu, Mikä sinun nimesi on?
- Niilo: pho`m chyy` Niilo khra`p jindii thi` daa`i ruuza`k
 ผม ชื่อ นีโล ครับ ยินดี ที่ได้ รู้จัก
 Minun nimeni on Niilo, hauska tavata
- Nuu: che`n kan kha`
 เช่น กัน ค่ะ
 Samoin
- Niilo: sabaai dii ryy khrap
 สบาย ดี หรือ ครับ
 Kuinka voit?
- Nuu: sabaai dii kha khun la kha
 สบาย ดี ค่ะ คุณ ละ ค่ะ
 Kiitos hyvin, entä sinä
- Niilo: phom ko sabaai dii khoopkhun khrap
 ผม ก็ สบาย ดี ขอขอบคุณ ครับ
 Voin hyvin, kiitos
- Niilo: phom ruusyk mai khei sabaai
 ผม รู้สึก ไม่ ค่อย สบาย
 En voi oikein hyvin
- Nuu: mai daai zöö kan tang naan

ไม่ได้เจอกันตั้งนาน

Emme ole tavanneet pitkään aikaan

Niilo: thaang baan pen jang ngai baang

ทางบ้านเป็นยังไงบ้างคะ

Mitä kotiin kuuluu?

Nuu: khun mää sabaai dii khrap

คุณแม่สบายดีครับ

Äiti voi hyvin

Nuu: za tong pai lääu kha

จะต้องไปแล้วค่ะ

Minun täytyy nyt lähteä

Niilo: faak khwaam khit thyng tyhng. . . .duai khrap

ฝากความคิดถึงทิ้ง...ด้วยครับ

Kerrothan terveiseni. . .

Nuu: lääu phop kan mai

แล้วพบกันใหม่

Tapaamisiin

Oppitunti 1

❖ Tehtävät

1. Rakenna lyhyitä keskusteluja vierustoverisi kanssa esittäytymisestä ja kuulumisten kyselystä
2. Tee sanoista mahdollisimman pitkiä omia lauseita.

nimi

terveiset

anteeksi

tavata

koti